

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

van 20 november 2018 met nummer RvVb-S-1819-0310
in de zaak met rolnummer 1718-RvVb-0768-SA

Verzoekende partij	de vzw NATUURPUNT VLAANDEREN vertegenwoordigd door advocaten Arnold GITS en Elias GITS, met woonplaatskeuze op het kantoor te 8500 Kortrijk, Pres. Kennedypark 31A
Verwerende partij	de VLAAMSE REGERING vertegenwoordigd door advocaat Veerle TOLLENAERE met woonplaatskeuze op het kantoor te 9000 Gent, Koning Albertlaan 128
Tussenkommende partijen	1. de bvba FORTECH vertegenwoordigd door advocaat Wim RASSCHAERT met woonplaatskeuze op het kantoor te 9420 Erpe-Mere, Schoolstraat 20 2. de nv ELECTRABEL vertegenwoordigd door advocaten Tangui VANDENPUT en Patrik DE MAEYER, met woonplaatskeuze op het kantoor te 1160 Brussel, Tedescolaan 7

I. BESTREDEN BESLISSING

De verzoekende partij vordert met een aangetekende brief van 13 juli 2017 de schorsing van de tenuitvoerlegging en de vernietiging van de beslissing van de verwerende partij van 17 mei 2018.

De verwerende partij heeft aan de tussenkommende partijen een omgevingsvergunning verleend voor het oprichten van zes windturbines met een ashoogte van maximaal 123 m, een rotordiameter van maximaal 114 m en een tiphoogte van maximaal 180 m, het uitvoeren van werken noodzakelijk om het project te realiseren: ontbossingen, inbuizingen, permanente kraanplaatsen en toegangswegen tot de windturbines, elektriciteitscabines en data- en elektriciteitskavels alsook de exploitatie van een windturbinepark met zes windturbines (elk maximaal 3.400 kW) met bijkomend zes transformatoren (3.500 kVA) op de percelen gelegen te 9180 Moerbeke, Baggaart-Zuid, met als kadastrale omschrijving afdeling 1, sectie C, nummers 1B, 34C, 40H, 41C, 42B, 43C, 43D, 58B, 590A, 593, 594, 595A, 595B, 596A, 596B, 599A, 59B en 600A, en sectie K, nummers 223A, 237A, 244A, 248A en 281B en 9190 Stekene, afdeling 2, sectie C, nummers 1880, 1881, 1883, 1885, 1886, 1891, 1892, 1895, 1896, 1898, 1899, 1902, 1903, 1904, 1905, 1906, 1937B, 1939B, 1995, 1997, 1999, 2002, 2006A, 2007A, 2012, 2012/2, 2013, 2015, 2018, 2019, 383, 384, 387, 396, 398, 399, 400, 401, 402, 403 en 404 en afdeling 4, sectie E, nummers 13C/2, 16A, 16B/2, 18A, 18B,

18C, 19A, 20B/2, 20H, 20K, 20M, 21E/2, 21G/2, 23B2, 24C, 25C, 26C, 26D, 26F, 26F2, 26H, 26K, 26L, 26N, 26P, 3C, 5F, 5G, 5H, 5K, 5L, 5P, 6C, 7F, 7G, 7H en 7R.

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

De eerste tussenkomende partij verzoekt met een aangetekende brief van 26 september 2018 om in de procedure tot schorsing en vernietiging tussen te komen.

De voorzitter van de Raad laat die tussenkomende partij met een beschikking van 15 oktober 2018 toe in de debatten.

De tweede tussenkomende partij verzoekt met een aangetekende brief van 2 oktober 2018 om in de procedure tot schorsing en vernietiging tussen te komen.

De voorzitter van de Raad laat die tussenkomende partij met een beschikking van 15 oktober 2018 toe in de debatten.

De verwerende partij dient een nota betreffende de vordering tot schorsing en het administratief dossier in. De argumentatie van de tussenkomende partijen betreffende de vordering tot schorsing is vervat in hun verzoekschriften tot tussenkomst.

De kamervoorzitter behandelt de vordering tot schorsing op de openbare zitting van 6 november 2018.

Advocaat Guillaume VYNCKE *loco* advocaten Arnold GITS en Elias GITS voert het woord voor de verzoekende partij.

Advocaat Klaas DE PAUW *loco* advocaat Veerle TOLLENAERE voert het woord voor de verwerende partij.

Advocaat Gaëlle DE SMET *loco* advocaat Wim RASSCHAERT voert het woord voor de eerste tussenkomende partij.

Advocaat Laurens DE BRUCKER *loco* advocaten Tangui VANDENPUT en Patrik DE MAEYER voert het woord voor de tweede tussenkomende partij.

Het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (DBRC-decreet) en het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (Procedurebesluit) zijn toegepast.

III. FEITEN

De tussenkomende partijen dienen op 21 december 2017 bij de Vlaamse regering een aanvraag in voor een omgevingsvergunning voor het oprichten van zes windturbines met een ashoogte van maximaal 123 m, een rotordiameter van maximaal 114 m en een tiphoogte van maximaal 180 m, het uitvoeren van werken noodzakelijk om het project te realiseren: ontbossingen, inbuizingen, permanente kraanplaatsen en toegangswegen tot de windturbines, elektriciteitscabines en data- en elektriciteitskavels alsook de exploitatie van een windturbinepark met zes windturbines (elk maximaal 3.400 kW) met bijkomend zes transformatoren (3.500 kVA) op de percelen gelegen te 9180 Moerbeke, Baggaart-Zuid, met als kadastrale omschrijving afdeling 1, sectie C, nummers 1B, 34C, 40H, 41C, 42B, 43C, 43D, 58B, 590A, 593, 594, 595A, 595B, 596A, 596B, 599A, 59B en 600A, en sectie K, nummers 223A, 237A, 244A, 248A en 281B en 9190 Stekene, afdeling 2, sectie C, nummers 1880, 1881, 1883, 1885, 1886, 1891, 1892, 1895, 1896, 1898, 1899, 1902, 1903,

1904, 1905, 1906, 1937B, 1939B, 1995, 1997, 1999, 2002, 2006A, 2007A, 2012, 2012/2, 2013, 2015, 2018, 2019, 383, 384, 387, 396, 398, 399, 400, 401, 402, 403 en 404 en afdeling 4, sectie E, nummers 13C/2, 16A, 16B/2, 18A, 18B, 18C, 19A, 20B/2, 20H, 20K, 20M, 21E/2, 21G/2, 23B2, 24C, 25C, 26C, 26D, 26F, 26F2, 26H, 26K, 26L, 26N, 26P, 3C, 5F, 5G, 5H, 5K, 5L, 5P, 6C, 7F, 7G, 7H en 7R.

WT1 tot en met WT4 worden aangevraagd door de eerste tussenkomende partij, WT5 en WT6 door de tweede tussenkomende partij.

De percelen liggen volgens de bestemmingsvoorschriften van het gewestplan 'Gentse en Kanaalzone', vastgesteld met koninklijk besluit van 14 september 1977, in bosgebied en deels in reservatiegebied (WT1 en WT2). De percelen liggen volgens de bestemmingsvoorschriften van het gewestplan 'St. Niklaas-Lokeren', vastgesteld met koninklijk besluit van 7 november 1978, in bosgebied en waterwinningsgebied (WT3), alsook agrarisch gebied (WT4, WT5 en WT6).

WT1 en WT2 liggen op het grondgebied van Moerbeke, de overige windturbines op het grondgebied van Stekene.

Tijdens het openbaar onderzoek, georganiseerd van 29 januari 2018 tot en met 28 februari 2018 worden 124 bezwaarschriften, waarvan één met een petitie ondertekend door 492 personen, ingediend bij de gemeente Stekene en 81 bezwaarschriften bij de gemeente Moerbeke.

Het onderzoek naar de ontvankelijkheid en volledigheid van de aanvraag werd op 19 januari 2018 verricht, op grond waarvan beslist werd dat het project, dat betrekking heeft op een activiteit die voorkomt op bijlage III van het project-MER-besluit, meer bepaald rubriek 3.i.: Installaties voor de winning van windenergie voor energieproductie (windturbineparken), niet project-MER-plichtig is.

Het Departement Landbouw en Visserij, afdeling Duurzame Landbouwonwikkeling adviseert op 29 januari 2018 voorwaardelijk gunstig.

Het Agentschap Wegen en Verkeer adviseert op 31 januari 2018 voorwaardelijk gunstig.

Het Agentschap voor Natuur en Bos adviseert op 14 februari en 14 maart 2018 voorwaardelijk gunstig.

De afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en –projecten van het departement Omgeving adviseert op 14 maart 2018 en 23 maart 2018 voorwaardelijk gunstig.

De FOD Luchtvaart, Polder van Moerbeke en het Vlaams Energieagentschap verlenen geen advies (stilzwijgend gunstig).

Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Stekene adviseert op 5 maart 2018 ongunstig omdat er onvoldoende maatschappelijk draagvlak is voor het project.

Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Moerbeke adviseert op 5 maart 2018 voorwaardelijk gunstig.

De tussenkomende partijen worden op de gewestelijke omgevingsvergunningscommissie van 3 april 2018 gehoord.

De gewestelijke omgevingsvergunningscommissie adviseert op 3 april 2018 voorwaardelijk gunstig:

“
...

8. BEOORDELING

Activiteiten en proces

Overwegende dat de aanvraag betrekking heeft op een windturbinepark met 6 windturbines (elk 3.400 kW) met bijhorende transformatoren (elk 3.500 kVA);

Overwegende dat WT1 t.e.m. WT4 worden aangevraagd door bvba Fortech; dat WT5 en WT6 worden aangevraagd door ENGIE Electrabel;

Overwegende dat WT1 en WT2 op het grondgebied van Moerbeke liggen; dat de overige windturbines op het grondgebied van Stekene liggen;

Overwegende dat de aangevraagde turbines windturbines zijn met horizontale as en met 3 wieken, met variabel toerental en verstelbare bladhoek;

Overwegende dat de masten van het volle type zijn en, net als de wieken, een matgrijze kleur hebben; dat de turbines de volgende kenmerken hebben:

- nominaal elektrisch vermogen: max. 3.400 kW;
- bijhorende transformator: max. 3.500 kVA;
- ashoogte: max. 123 m
- rotordiameter: max. 114 m;
- toprotorhoogte (tiphoogte): max. 180 m;
- werkingsgebied windsnelheid: 2 – 25 m/s;
- brongeluid (bij 95% van het nominaal vermogen): max. 104,2 dB(A).

Overwegende dat de mast is opgebouwd uit beton of staal; dat de gondel bestaat uit een stalen frame en composieten kap en dat de wieken bestaan uit composiet; dat de cirkelvormige fundering een diameter heeft van ca. 20 m; dat er nog geen specifiek turbintype werd vastgesteld; dat in onderstaande tabel een niet-exhaustieve lijst van windturbines werd opgenomen die passen binnen deze specificaties en die in de verschillende studies bij de aanvraag werden bekeken:

Merk	Type	Ashoogte	Rotordiameter	Tiphoogte	Vermogen
Senvion	MM92	100 m	92 m	146 m	2,05 MW
Senvion	MM114	123 m	114 m	180 m	3,40 MW

Overwegende dat de zes turbines ongeveer in lijn staan, parallel met en ten zuiden van de expresweg E34/ N49, op het grondgebied van Moerbeke en Stekene;

Overwegende dat de Lambertcoördinaten van de masten van de turbines en de perceelnummers van de fundering zijn samengevat in onderstaande tabel:

Turbine	x	y	Percelen funderingen
WT1	121.193	210.248	Moerbeke, Sectie K, nr. 248/a
WT2	122.281	210.663	Moerbeke, sectie C, nr. 34/c
WT3	122.812	210.817	Stekene, Afdeling 4, sectie E, nr. 18/a
WT4	123.197	210.988	Stekene, afdeling 4, sectie E, nrs. 5/h en 5/p
WT5	123.702	211.212	Stekene, afdeling 2, sectie C, nr. 1905
WT6	124.328	211.520	Stekene, afdeling 2, nrs. 384 en 387

Overwegende dat de totale lengte van de lijn (WT1 – WT6) 3.383 m is; dat de tussenafstanden tussen de turbines variëren tussen 1.164 m (WT1 – WT2) en 421 m (WT3 – WT4); dat de gemiddelde tussenafstand 678 m is;

Overwegende dat de afstand van de turbines tot de langsweg van de E34, namelijk Baggaart-Zuid, varieert tussen 210 m en 240 m voor WT1 t.e.m. WT5; dat WT6 dichter ligt tot deze langsweg, namelijk 144 m;

Overwegende dat de bijhorende transformatoren in afzonderlijke gebouwtjes, naast de turbines staan;

Overwegende dat bijhorend bij elke turbine er een werkplatform (ca. 1.400 m²) is en toegangswegen vanaf de openbare weg (gemiddeld 220 m met een breedte van 4,5 m); dat voor de toegangswegen zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van bestaande wegen;

Overwegende dat de windturbines worden aangesloten op het lokale distributienet; dat de juiste aansluitingsplaats op het ogenblik van het indienen van de aanvraag nog niet gekend is;

Overwegende dat in de ruime omgeving geen andere windturbines liggen zodat er geen cumulatieve effecten met andere projecten zullen optreden;

Externe veiligheid

Overwegende dat de turbines worden gecertificeerd volgens de norm IEC 61400-1, editie 2;

Overwegende dat de turbine wordt uitgerust met:

- een ijsdetectiesysteem dat de turbine automatisch stillegt bij ijsvorming (vermijden van ijsworp);
- een bliksembeveiligingssysteem;
- een redundant remsysteem;
- een online controlesysteem waarbij onregelmatigheden onmiddellijk worden gedetecteerd en doorgegeven aan een controle-eenheid.

Overwegende dat de aanvraag een veiligheidsstudie omvat, opgesteld door M-Tech (december 2016); dat in de studie wordt uitgegaan van de twee hoger genoemde types, evenals van een Servion MM114 met een ashoogte van 143 m en een tiphoogte van 200 m;

Overwegende dat in de risicoanalyse het externe mensrisico wordt bekeken;

Overwegende dat de relevante ongevalsscenario's gondelbreuk, mastbreuk en bladbreuk (bij nominaal toerental en bij overtoeren, zijn);

Overwegende dat de maximale werpafstanden (worst case) bij bladbreuk worden bekomen bij een turbine met een rotordiameter van 109 m, een tiphoogte van 200 m en een rotortoerental van 19 tpm;

Overwegende dat de maximaal berekende werpafstanden de volgende zijn:

- bladbreuk bij nominaal toerental: 238 m;
- bladbreuk bij overtoeren: 663 m.

Overwegende dat het scenario ijsworp en ijsval niet als scenario wordt weerhouden, omdat voorzien is in een ijsdetectiesysteem die de turbine stillegt wanneer er ijsafzetting gedetecteerd wordt; dat bovendien maatregelen kunnen genomen worden om het risico dat verbonden is aan ijsval te beperken (zoals het plaatsen van de wieken parallel met een weg waar wiekoverdraai plaatsvindt);

Overwegende dat de berekening van het plaatsgebonden mensrisico is gebaseerd op het Handboek Risicozonering, 3e editie; dat de volgende scheidingsafstanden volgen uit de worst case berekening:

- externe activiteiten (10⁻⁵/jaar): < 25 m;
- gebied met woonfunctie (10⁻⁶/jaar): 238 m;
- gebied met kwetsbare locaties (10⁻⁷/jaar): 238 m.

Overwegende dat er is voldaan aan de criteria voor het plaatsgebonden mensrisico:

- Binnen de 25 m bevinden zich geen locaties waar personen frequent en langdurig aanwezig zijn. Wat betreft wiekoverdraai (d.i. het geval bij WT5 over de Kapellestraat) valt niet te verwachten dat op deze weg personen langdurig aanwezig zijn;
- Binnen de 238 m bevinden zich geen woongebieden;

- Binnen de 238 m bevinden zich geen gebieden met kwetsbare locaties (bv. scholen, ziekenhuizen);

Overwegende dat bij WT5 wiekoverdraai plaatsvindt over de Kapellestraat; dat uit nadere analyse van het individueel passantenrisico blijkt dat deze veel lager is dan het in Nederland gehanteerde criterium van 1.10-6/jaar;

Overwegende dat bij de bepaling van het groepsrisico met betrekking tot de externe veiligheid enkel het scenario mastbreuk wordt weerhouden; dat de maximale effectafstand 200 m is; dat binnen deze afstand zich geen gebouwen bevinden met frequente bezetting of publiek bezochte gebieden; dat op 162 m van WT6 een hoofdweg (E34) gelegen is; dat uit een analyse van het groepsrisico voor personen aanwezig op de autosnelweg blijkt dat ruimschoots voldaan is aan het criterium voor het groepsrisico;

Overwegende dat binnen de maximale effectafstand (663 m) zich geen Seveso-inrichtingen of andere inrichtingen bevinden die een aanzienlijk extern mensrisico hebben als gevolg van de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen;

Overwegende dat voor wat betreft pijpleidingen geen nadere analyse wordt uitgevoerd; dat mogelijke domino effecten van windturbines op ondergrondse pijpleidingen slechts relevant zijn indien de afstand tussen de windturbine en de pijpleiding kleiner is dan de ashoogte plus 39 m; dat binnen deze afstand zich geen relevante pijpleidingen bevinden;

Overwegende dat voor wat betreft het transport van gevaarlijke stoffen in verband met de wiekoverdraai van WT5 over de Kapellestraat gelet op de aanwezige bedrijvigheid en de aard van de weg aangenomen wordt dat de frequentie waarmee gevaarlijke stoffen op deze weg aanwezig zijn zo laag is dat de risico's van potentiële domino-effecten verwaarloosbaar zijn;

Geluid en trillingen

Overwegende dat het geluid van een windturbine enerzijds mechanisch geluid, vooral afkomstig van de gondel, en anderzijds aerodynamisch geluid, veroorzaakt door het draaien van de wieken, omvat; dat bij een moderne windturbine vooral het aerodynamisch geluid van belang is;

Overwegende dat naarmate de windsnelheid toeneemt, het geluid afkomstig van de turbine toeneemt evenals het omgevingsgeluid; dat bij hoog omgevingsgeluid het geluid afkomstig van de turbine (gedeeltelijk) wordt gemaskeerd;

Overwegende dat de na te leven voorwaarden voor geluid zijn opgenomen in artikel 5.20.6.4.2 van titel II van het Vlareem:

“Het specifieke geluid in openlucht wordt, tenzij anders vermeld in de omgevingsvergunning voor de exploitatie van de ingedeelde inrichting of activiteit, in de nabijheid van het dichtstbijzijnde bewoonde gebouw vreemd aan de inrichting of het dichtstbijzijnde woongebied of woonuitbreidingsgebied, per beoordelingsperiode beperkt tot de richtwaarde vermeld in bijlage 5.20.6.1 of tot het achtergrondgeluid, vermeld in bijlage 4B, punt F14, 3 van titel I van dit besluit: Lsp 1 MAX(richtwaarde, LA95).

Als men gebruik wil maken van het achtergrondgeluid om een hogere norm te bekomen, geldt dat de afstand van de windturbines tot de woningen, meer dan drie maal de rotordiameter moet bedragen.”

Overwegende dat deze geluidsvoorwaarde bepalend is voor de eventueel toe te passen reductie van het brongeluid, d.w.z. dat de turbines aan een gereduceerd vermogen draaien; dat dit meestal gebeurt door het toepassen van een remmechanisme bij hoge windsnelheden, om op die manier de draaisnelheid en dus het aerodynamisch geluid te beperken;

Overwegende dat de aanvraag een geluidsstudie omvat die werd uitgevoerd door bvba dBA-Plan op 6 maart 2017;

Overwegende dat ter bepaling van het oorspronkelijk omgevingsgeluid in 5 meetpunten in de omgeving continue geluidsmetingen werden uitgevoerd gedurende minstens 10 dagen; dat voor elk meetpunt het gemiddelde achtergrondgeluidsniveau LA95,1h bepaald wordt per periode (dag, avond, nacht) en per windrichting; dat voor elk meetpunt wordt besloten dat het continu omgevingsgeluid bepaald wordt door het wegverkeer (vooral langs de E34); dat in de studie 53 beoordelingspunten of immissiepunten (woningen) in de omgeving van de windturbines worden bepaald; dat voor de meeste beoordelingspunten de richtwaarden voor overdag, 's avonds en 's nachts respectievelijk 48, 43 en 43 dB(A) zijn; dat voor enkele beoordelingspunten (woningen in bosgebied) deze richtwaarden respectievelijk 44, 39 en 39 dB(A) zijn;

Overwegende dat de hoger genoemde meetpunten representatief zijn voor een beperkt aantal beoordelingspunten (11); dat de beoordelingspunten oordeelkundig werden gekozen door de opsteller van het rapport, namelijk op basis van een ongeveer gelijke afstand tot de E34 van het meetpunt en het beoordelingspunt; dat voor elk van deze 11 beoordelingspunten de uiteindelijke norm wordt bepaald (ofwel het achtergrondgeluid ofwel de richtwaarde); dat in functie van een eventuele ophoging van de richtwaarden telkens de laagste gemiddelden worden genomen (dus de resultaten bij windsnelheden $Q \ 5 \text{ m/s}$ en wanneer er meerdere richtingen zijn van bron naar ontvanger wordt de windrichting met de laagste gemiddelde waarde gehanteerd); dat voor alle andere beoordelingspunten enkel rekening wordt gehouden met de van toepassing zijnde richtwaarden;

Overwegende dat uiteindelijk voor alle beoordelingspunten de na te leven normen voor alle perioden van de dag gekend zijn;

Overwegende dat nadien voor elk van de onderzochte types (Senvion MM92 met maximaal brongeluid 103,2 dB(A) en Senvion MM114 met maximaal brongeluid 104,2 dB(A)) door middel van overdrachtsberekeningen (met het computerprogramma Geomilieu V3.00) wordt nagegaan wat het specifiek geluid van de turbines is in elk van de beoordelingspunten; dat blijkt dat er steeds voldaan is aan de normen voor de dagperiode; dat voor wat betreft de avondperiode er met de MM114 lichte overschrijdingen in 2 beoordelingspunten zijn; dat voor de MM92 de betreffende normen steeds worden nageleefd; dat voor wat betreft de nachtperiode er met de MM92 lichte overschrijdingen zijn in 2 beoordelingspunten; dat met de MM114 er eveneens lichte overschrijdingen zijn in 4 beoordelingspunten;

Overwegende dat er tenslotte voor de twee onderzochte types mogelijke beperkingen van de maximale brongeluiden worden voorgesteld; dat voor de Senvion MM92 het enkel gaat over de beperking van het brongeluid van WT1 gedurende de nachtperiode tot 101 dB(A); dat voor de Senvion MM114 het enkel gaat over de beperking van het brongeluid van:

- WT1 tot 103 dB(A) gedurende de avondperiode en 103,5 dB(A) gedurende de nachtperiode;
- WT2 tot 102,5 dB(A) gedurende de avondperiode en 100,5 dB(A) gedurende de nachtperiode.

Overwegende dat uit de berekeningen waarin deze beperkingen zijn verwerkt volgt dat in alle beoordelingspunten wordt voldaan aan de toepasselijke normen;

Slagschaduw

Overwegende dat als gevolg van de bewegende wieken windturbines tijdens zonneschijn een bewegende schaduw hebben, de zgn. (stroboscopische) slagschaduw;

Overwegende dat onder bepaalde omstandigheden deze slagschaduw aanleiding kan geven tot hinder; dat de mate van hinder afkomstig van slagschaduw onder meer bepaald

wordt door het toerental, de blootstellingsduur en de intensiteit van de wisselingen in lichtsterkte;

Overwegende dat er sprake is van hinder wanneer de intensiteit van het ingestraalde zonlicht hoger is dan 120 W/m^2 , op een vlak loodrecht op de invalrichting van de zon; dat op afstanden groter dan 12 maal de rotordiameter de slagschaduw niet meer als hinderlijk ervaren wordt doordat de veranderingen in lichtintensiteit te beperkt worden;

Overwegende dat slagschaduw vooral belangrijk is voor omwonenden, maar ook voor andere slagschaduwgevoelige objecten zoals serres, kantoren, enz.;

Overwegende dat de na te leven voorwaarden met betrekking tot slagschaduw zijn opgenomen in artikel 5.20.6.2.3 van titel II van het Vlareem:

“Voor relevante slagschaduwobjecten in industriegebied, met uitzondering van woningen, geldt een maximum van dertig uur effectieve slagschaduw per jaar, met een maximum van dertig minuten effectieve slagschaduw per dag.

Voor relevante slagschaduwgevoelige objecten in alle andere gebieden, en voor woningen in industriegebied, geldt een maximum van acht uur effectieve slagschaduw per jaar, met een maximum van dertig minuten effectieve slagschaduw per dag.”

Overwegende dat de aanvraag een slagschaduwstudie bevat die werd opgesteld door bvba Fortech Studie (april 2017); dat in deze studie de berekeningen werden uitgevoerd met het softwareprogramma WindPRO, versie 3.1.; dat in de studie, uitgaande van 6 windturbines met rotordiameter 114 m en ashoogte 123 m, een slagschaduwkaart werd opgenomen; dat het gemiddeld aantal werkelijke (verwachte) schaduwuren per jaar werd berekend; dat op de kaart de isoschaduwlijnen van 4, 8, 16 en 32 uur per jaar worden afgebeeld;

Overwegende dat aan de hand van de 4 uur-contour vervolgens alle mogelijke schaduwreceptoren (bv. woningen) werden bepaald waarvan 9 representatieve slagschaduwreceptoren; dat voor elke representatieve slagschaduwreceptor de slagschaduwkalender werd bepaald; dat dit een kalender is waarin per dag aangegeven wordt of er hinder kan plaatsvinden (worst-case scenario, de astronomisch maximaal mogelijke schaduwduur); dat een dergelijke kalender ook opgemaakt wordt voor elke windturbine, zowel voor de representatieve receptoren als voor alle receptoren; dat zowel voor wat betreft de verwachte schaduwduur (uren/jaar) als voor wat betreft de maximale schaduwduur (min/dag) blijkt dat de normen voor sommige representatieve receptoren worden overschreden;

Overwegende dat de turbines worden uitgerust met een slagschaduwmodule (automatische stilstandsmodule) zodat voor elke slagschaduwreceptor wordt voldaan aan de voorwaarden; dat een logboek zal worden bijgehouden per receptor;

Overwegende dat op te merken valt dat eventuele obstakels tussen de turbines en de receptoren niet werden meegenomen in de berekeningen; dat ook voor een woning lichtinval uit alle richtingen wordt verondersteld; dat de berekeningen bijgevolg een worst-case benadering weergeven; dat bij de exploitatie meer in detail kan worden bekeken voor welke receptoren er sprake is van een overschatting;

Lichtreflecties

Overwegende dat lichtreflecties worden beperkt door het gebruik van een matte lichtgrijze coating bij de wieken en de mast;

Watertoets

Overwegende dat ingevolge artikel 8 van het decreet van 18 juli 2003 en latere wijzigingen betreffende het integraal waterbeleid de aanvraag moet onderworpen worden aan de watertoets; dat het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 en latere wijzigingen de nadere regels vaststelt voor de toepassing van de watertoets; dat de aanvraag werd getoetst aan het watersysteem, aan de doelstellingen van artikel 5 van het decreet integraal waterbeleid en aan de bindende bepalingen van het bekkenbeheerplan;

Overwegende dat WT 4 gelegen is in een overstromingsgevoelig gebied en dat de overige turbines niet gelegen zijn in een overstromingsgevoelig gebied;

Overwegende dat de aanvraag echter niet gelegen is in een gebied dat gekenmerkt wordt door recente overstromingen;

Overwegende dat windturbines 4 en 5 wel gelegen zijn in of naast percelen die, voornamelijk gedurende de winter, nat kunnen worden vanuit de nabij gelegen grachten en beken;

Overwegende dat deze aanvraag geen of nauwelijks bijkomend effect veroorzaakt op het watersysteem door de beperkte niet-waterdoorlatende oppervlakte (diameter 20m per windturbine) en door het gebruik van waterdoorlatende materialen voor de overige verhardingen (zoals toegangswegen en kraanplaatsen); dat het hemelwater dat op de niet-waterdoorlatende verhardingen terecht komt, in de aanpalende onverharde zones kan infiltreren;

Overwegende dat, omwille van de aard van het verkeer, het echter mogelijk is dat de waterdoorlaatbaarheid na de bouw van de turbines is verminderd; dat echter de verharding en de fundering bij waterdoorlatende verharding blijvend een even goede doorlaatbaarheid moet hebben als een reguliere infiltratievoorziening; dat er geen enkele vorm van versnelde waterafvoer mag aanwezig zijn; dat natuurlijke infiltratie niet mag leiden tot wateroverlast bij derden;

Overwegende dat de onderlinge afstand tussen de turbines ook voldoende groot is zodat er geen cumulatieve effecten kunnen optreden;

Overwegende dat in bovenstaande voldoende werd gemotiveerd wat de mogelijke effecten zijn van de inrichting op het watersysteem; dat in alle redelijkheid kan worden geoordeeld dat voorliggend project geen negatieve impact zal hebben op de waterhuishouding van het gebied en de ruimere omgeving, indien voldaan wordt aan bovenstaande voorwaarden; dat er bijgevolg voldaan wordt aan artikel 8 van het decreet betreffende het integraal waterbeleid, meer bepaald de watertoets;

Natuur- en soortentoets

Overwegende dat de aanvraag een natuurtoets omvat die werd opgesteld door nv Sweco Belgium in april 2017;

Overwegende dat de algemene conclusie van deze natuurtoets is dat met betrekking tot avifauna de 6 geplande turbinelocaties geen significante negatieve impact hebben op de aanwezige vogelpopulatie; dat hiervoor ook geen verdere maatregelen nodig zijn;

Overwegende dat de bouwplaats van de turbines is onderzocht en de exacte inplanting is aangepast om de natuurschade zo klein mogelijk te houden rekening houdend met de andere randvoorwaarden voor het project namelijk een regelmatige onderlinge tussenafstand en een aanvaardbare afstand tot huizen en autosnelweg;

Overwegende dat met betrekking tot vleermuizen specifiek moet rekening gehouden worden met de aanwezigheid van verschillende risicosoorten zoals ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, bosvleermuis en mopsvleermuis, alsook de korte afstand ten opzichte van bos en houtkanten; dat voornamelijk voor de Mopsvleermuis de situatie kritisch is; dat de Mopsvleermuis pas recent terug is ontdekt in Vlaanderen; dat in totaal slechts een kleine honderd individuen gekend zijn; dat gezien dit heel beperkte aantal, elk slachtoffer een impact heeft op de populatie;

Overwegende dat er een hoge vleermuisactiviteit van deze soorten tijdens de tellingen ter hoogte van de 4 westelijke turbines werd vastgesteld; dat hierdoor dient geconcludeerd te worden dat er vermijdbare schade aan de vleermuisfauna kan optreden waardoor

milderende maatregelen via tijdelijke stillegging noodzakelijk zijn; dat door het nemen van deze milderende maatregelen bij het in gebruik nemen van de turbines, het effect op vleermuizen als verwaarloosbaar kan beschouwd worden;

Overwegende dat met betrekking tot ecotoopinname kan gesteld worden dat turbinelocatie WT3 oorspronkelijk was voorzien aan de rand van kwelrijk broekbos; dat door het vrijkappen van de nodige werkzones bijkomend broed- en foerageergebied wordt gecreëerd voor vogels en vleermuizen; dat dit kan zorgen voor het creëren van een “ecologische val”; dat om de waardevolle beekzone te ontzien de turbine zoveel als mogelijk nog in oostelijke richting verplaatst werd zoals voorzien in de voorliggende aanvraag; dat de werkzone en de open plek in het bos zo worden ingericht dat ze een meerwaarde kan betekenen voor warmteminnende insectensoorten; dat hierdoor geen kwetsbaar biotoop (broekbos) aangetast wordt; dat ook bij het voorzien van de noodzakelijke werfwegen omzichtig moet omgesprongen worden waarbij waardevolle biotopen, houtkanten en bomenrijen worden ontzien; dat de omgeving rond de windturbines na de werken terug wordt ingericht waardoor de biotoopinname door de windturbines tot een minimum beperkt blijft;

Overwegende dat het aanvraagdossier een vleermuizenonderzoek (zomer 2015) en een afsprakennota van 19 april 2017 omvat; dat de afsprakennota inzake vleermuizen het afsprakenkader vormt met betrekking tot de milderende maatregelen en monitoring;

Overwegende dat om het risico op aanvaring en barotrauma te verminderen WT1 tot en met WT4 volgens een specifiek stilstandsregime uitgebaat moeten worden; dat deze regeling als volgt luidt: - Gedurende de winterperiode (1 november – 15 maart) worden geen beperkende maatregelen getroffen gezien vleermuizen dan in winterslaap zijn.

- Stilstand van windturbines WT1, WT2, WT3 en WT4 wordt geactiveerd gedurende de periode van 16 maart tot 31 oktober onder de volgende cumulatieve meteorologische condities op laagste punt rotor:

- temperatuur van minimum 10°C;*
- een windsnelheid lager dan 6 m/sec;*
- geen of matige neerslag.*

Overwegende dat volgens de exploitant bijkomende stilstanden in de winter niet nodig zijn; dat de exploitant erkent dat de mopsvleermuis ook vliegt in de winter maar stelt dat de vleermuizen dan laag blijven zodat er geen interferentie is met de wieken van de turbines, gezien de voorziene wiekhoogte; dat dit besluit wordt getrokken op basis van één Duitse studie; dat het evenwel gevaarlijk is om op basis van één studie die is uitgevoerd in een ander gebied met andere omstandigheden, te veralgemenen;

Overwegende dat gezien het zeer gering aantal individuen waaruit de populatie bestaat, de populatie kwetsbaar is en er geen risico's kunnen genomen worden uit voorzorgsprincipe; dat daarom het stilstandsregime moet verruimd worden in tijd; dat er moet gewerkt worden met een stilstandsregime gedurende het volledige jaar voor WT, WT2, WT3 en WT4; dat als parameter hierbij de volgende cumulatieve voorwaarden moeten gebruikt worden, zoals die voorkomen aan de gondel:

- buitentemperatuur hoger dan 3°C op rotorhoogte,*
- windsnelheid lager dan 6 m/s,*
- geen of lichte neerslag (minder dan 5mm/u),*
- van zonsondergang tot zonsopgang (nachtperiode);*

Overwegende dat bij het gebruik van bovenstaand stilstandregime de turbines niet zullen draaien wanneer de vleermuizen vliegen; dat onder deze voorwaarden een aantasting van de vleermuispopulatie is uitgesloten;

Overwegende dat tevens een monitoring wordt voorzien; dat afhankelijk van de resultaten van deze monitoring de stilstandparameters kunnen worden aangepast;

Verenigbaarheid met de bestemming

Overwegende dat de aanvraag, voor wat de inplanting van WT1, WT2 en WT3, in strijd is met de geldende voorschriften voor bosgebied, want de gevraagde werken staan niet in functie van het bosbedrijf;

Overwegende dat de aanvraag, voor wat de inplanting van WT4, WT5 en WT6 betreft, in strijd is met de geldende voorschriften voor agrarisch gebied, want de gevraagde werken staan niet in functie van (para)agrarische bedrijvigheid;

Overwegende dat artikel 4.4.9 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) de mogelijkheid voorziet om af te wijken van de bestemmingsvoorschriften indien het aangevraagde kan worden vergund op grond van de voor de vergelijkbare categorie of subcategorie van gebiedsaanduiding bepaalde standaardtypebepalingen, vermeld in de bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering van 11 april 2008 tot vaststelling van nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen;

Overwegende dat krachtens de overeenkomstige bepalingen van artikel 7.4.13, het bestemmingsvoorschrift 'Agrarische gebieden', waaronder ook de landschappelijk waardevolle agrarische gebieden, van de plannen van aanleg, volgens de aldaar aangegeven tabel, geconcordeerd met de categorie van gebiedsaanduiding 'Landbouw'; Overwegende dat het typevoorschrift voor de categorie van gebiedsaanduiding '4. Landbouw', zoals aangegeven in de bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering van 11 april 2008 tot vaststelling van nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen, daarbij onder meer bepaalt dat windturbines en windturbineparken toegelaten zijn voor zover ze door hun beperkte impact de realisatie van de algemene bestemming niet in het gedrang brengen;

Overwegende dat bovenvermelde decretale bepaling bijgevolg de principiële rechtsgrond leveren voor de omgevingsvergunning;

Overwegende dat artikel 4.4.7 VCRO de mogelijkheid voorziet om af te wijken van stedenbouwkundige voorschriften voor handelingen van algemeen belang die een ruimtelijk beperkte impact hebben vanwege hun aard of omvang;

Overwegende dat de Vlaamse Regering in het besluit van 5 mei 2000 tot aanwijzing van de handelingen in de zin van artikel 4.1.1, 5°, artikel 4.4.7, §2, en artikel 4.7.1, §2, tweede lid, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening bepaalt dat installaties voor de productie van elektriciteit worden beschouwd als handelingen van algemeen belang; dat de handelingen van algemeen belang die een ruimtelijk beperkte impact hebben worden gedefinieerd in artikel 3 van voormeld besluit; dat in toepassing van art. 3, §3, van dit besluit de bevoegde overheid, op gemotiveerd verzoek van de aanvrager, kan vaststellen dat een handeling van algemeen belang die niet in paragraaf 1 of 2 is vermeld, een ruimtelijk beperkte impact heeft als vermeld in artikel 4.4.7, § 2, van VCRO; dat deze handelingen niet mogen worden uitgevoerd in een ruimtelijk kwetsbaar gebied tenzij deze handelingen gelet op hun aard, ligging en oppervlakte geen significante impact hebben op het ruimtelijk kwetsbaar gebied; dat de bevoegde overheid concreet beoordeelt of de handelingen de grenzen van het ruimtelijk functioneren van het gebied en de omliggende gebieden niet

overschrijden, aan de hand van de aard en omvang van het project, en het ruimtelijk bereik van de effecten van de handelingen; dat de bevoegde overheid daarover oordeelt en beslist nadat een projectvergadering werd gehouden en voor de vergunningsaanvraag werd ingediend; dat het document waaruit die beslissing blijkt, bij de vergunningsaanvraag wordt gevoegd;

Overwegende dat op 12 juni 2017 de projectvergadering plaatsvond, conform de bepalingen zoals omschreven in artikel 8 van het Omgevingsvergunningendecreet en artikel 6 tot en met 8 van het Omgevingsvergunningenbesluit; dat op basis van de toelichting van het project, de schriftelijke en mondelinge adviezen en de bespreking tijdens de projectvergadering, werd besloten dat de werken slechts een ruimtelijk beperkte impact hebben en dat ter zake geen planningsinitiatief noodzakelijk is;

Goede ruimtelijke ordening

Overwegende dat de volgende afweging rekening houdt met de criteria als uitvoering van artikel 4.3.1. §2, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening inzake de goede ruimtelijke ordening:

Overwegende dat de eerder vastgestelde strijdigheid met de bepalingen van het gewestplan, in het agrarisch gebied slechts windturbines toegestaan worden, voor zover ze door hun beperkte impact de realisatie van de algemene bestemming niet in het gedrang brengen; dat de mogelijke effecten van de inplanting ten aanzien van efficiënt bodemgebruik, eventuele verstoring van de uitbating(smogelijkheden) en landschappelijke kwaliteiten in een lokalisatienota moeten worden beschreven en geëvalueerd;

Overwegende dat in deze aanvraag wordt aangetoond, onder meer in de lokalisatienota, dat de effectieve terreininname door de windturbines en de noodzakelijke aanhorigheden zeer beperkt is ten opzichte van de percelen waarop de constructies worden voorzien en ten opzichte van de beschikbare landbouwgronden in de ruimere omgeving;

Overwegende dat de aanvraag derhalve het efficiënt bodemgebruik, noch de uitbatingsmogelijkheden van de betrokken percelen in het gedrang brengt;

Overwegende dat de landschappelijke impact van de aanvraag op de omgeving beperkt is, onder meer door de lijnvormige opstelling, parallel aan de autosnelweg N49/E34, die in het betrokken gebied duidelijk als grootschalige lijninfrastructuur aanwezig is in het landschap en waarmee de windturbines gebundeld worden;

Overwegende dat zodoende kan gesteld worden dat de inplanting van 3 windturbines in het agrarisch gebied door hun beperkte impact de realisatie van de algemene bestemming niet in het gedrang zal brengen;

Overwegende dat toepassing kan worden gemaakt van voormeld art. 4.4.9 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening;

Overwegende dat de eerder vastgestelde strijdigheid met de bepalingen van het gewestplan, in het bosgebied slechts windturbines toegestaan kunnen worden, indien kan worden aangetoond dat het handelingen van algemeen belang betreft en de inplanting van de windturbines slechts een ruimtelijk beperkte impact heeft;

Overwegende dat de aangevraagde windturbines voldoen aan de vereisten vermeld in artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering tot aanwijzing van de handelingen in de zin van artikel 4.1.1, 5°, artikel 4.4.7, §2 en artikel 4.7.1, §2, tweede lid VCRO;

Overwegende dat de inplanting van de windturbines zodanig gekozen is dat de natuurschade zo klein mogelijk gehouden wordt;

Overwegende dat WT1 en WT2 worden ingeplant op percelen die in gebruik zijn als landbouwpercelen in het bos;

Overwegende dat WT 3 wordt ingeplant in een bos, maar dat slechts een beperkte biotooppinname van minder waardevol bos noodzakelijk is;

Overwegende dat de aanvraag voldoet aan de in de natuurtoets opgelegde milderende maatregelen, zoals het stilleggen van de windturbines onder bepaalde omstandigheden zodat de aanvaringskans voor vleermuizen sterk verminderd wordt, de gewijzigde inplanting van windturbine 3 meer naar het oosten zodat minder bosbiotoop wordt aangesneden en zodat deze verder van de natte beekvallei komt te liggen en de natuurtechnische herinrichting van de werkzone na de bouw van windturbine 3;

Overwegende dat de 3 geplande windturbines in het bosgebied een ruime cluster vormen met de 3 oostelijke windturbines gesitueerd in het agrarisch gebied, waardoor een ruimtelijk samenhangend geheel van 6 windturbines wordt gerealiseerd; dat dit ertoe bijdraagt dat de impact ruimtelijk beperkt zal zijn;

Overwegende dat kan gesteld worden dat de inplanting van 3 windturbines in het bosgebied door hun beperkte impact de realisatie van de algemene bestemming niet in het gedrang zal brengen;

Overwegende dat toepassing kan worden gemaakt van voormeld art. 4.4.7 §2 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening;

Overwegende dat de oprichting van windturbines kadert in de doelstellingen van de Europese richtlijn en van de Vlaamse Regering inzake de uitbouw van hernieuwbare energiebronnen in Vlaanderen.

Overwegende dat de beleving van een landschap met windturbines iets anders kan benaderd worden dan zonder windturbines, weliswaar in positieve zin omwille van het 'groene' element dat positief bijdraagt aan de energietransitie in Vlaanderen;

Overwegende dat dergelijke vrij nieuwe 'energielandschappen' vanuit de bevoegdheid en de bezorgdheid van de Vlaamse overheid om het aandeel van groene energievoorzieningen relevant op te drijven, op vandaag een noodzaak zijn; dat op tientallen zorgvuldig geselecteerde locaties in Vlaanderen het bestaansrecht van deze landschappen reeds wordt aangetoond, zonder dat daarvoor een ontoelaatbare landschappelijke impact wordt veroorzaakt; dat de landschappelijke impact aanvaardbaar is, volgt in ruime mate uit het feit dat, conform de omzendbrief RO/2014/02 van 25 april 2014 'Afwegingskader en randvoorwaarden voor de oprichting van windturbines, wordt gestreefd naar een ruimtelijke concentratie van windturbines in de nabijheid van markant in het landschap voorkomende structuren, zoals wegen en in of aansluitend bij haven- en industriegebieden;

Overwegende dat de voorziene windturbines, zoals op iedere andere locatie in Vlaanderen, door hun hoogte van een andere orde zijn dan de bestaande landschapselementen; dat windturbines de bestaande landschapselementen overstijgen; dat het dan ook de

bedoeling is om ze ergens te laten bij aansluiten en om ze ergens mee te kunnen associëren;

Overwegende dat het ruimtelijk principe van gedeconcentreerde bundeling uit het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen algemeen voor de inplanting van windturbines wordt verfijnd in het principe van de plaatsdeling; dat door windturbines zoveel als mogelijk te bundelen het behoud van de nog resterende open ruimte in het sterk verstedelijkte Vlaanderen moet worden gegarandeerd; dat de absolute voorkeur dan ook gaat naar het realiseren van windenergieopwekking door middel van clustering van windturbines;

Overwegende dat een vergunningsaanvraag voldoende concreet moet zijn, zodat een correcte afweging kan gemaakt worden; dat in de aanvraag maximale waarden worden opgenomen voor de ashoogte, rotordiameter en tiphoogte;

Overwegende dat zodoende als voorwaarde moet opgelegd worden dat de windturbines een ashoogte van 123m, een rotordiameter van 114 m en een tiphoogte van 180 m moeten hebben;

Overwegende dat de afstand van de windturbines tot de N49/E34 ca. 230m (WT1), ca.240m (WT2), ca. 280m (WT3), ca. 255 (WT4), ca. 220m (WT5) en ca. 160m (WT6) bedraagt;

Overwegende dat zodoende de opstelling van de windturbines aansluit bij de autosnelweg N49/E34, die ten noorden van de windturbines het landschap doorkruist, en aldus als lijninfrastructuur reeds een determinerende invloed uitoefent op het landschap (2x2 rijstroken en een pechstrook, een middenberm, parallelwegen, ongelijkgrondse kruispunten, verlichtingspalen, ...), waardoor de windturbines gebundeld worden met de autosnelweg N49/E34;

Overwegende dat ingevolge artikel 1 van het koninklijk besluit van 4 juni 1958 betreffende de vrije stroken langs autosnelwegen, de vrije strook langs de autosnelweg een breedte beslaat van dertig meter (loodrecht gemeten op de as van de autosnelweg) vanaf de grens van het domein van de autosnelweg; dat de grens van het domein van de autosnelweg wordt bepaald door de buitenkant van de gracht van de autosnelweg E34; dat het aangewezen is om dit op te leggen als bijzondere voorwaarde;

Overwegende dat het bundelen van de windturbines met de autosnelweg N49/E34 ervoor zorgt dat het dynamisch karakter van de transportas, waar zich een belangrijk deel van het regionaal en (inter)nationaal vervoer in het kader van de economische activiteit afspeelt, aangevuld wordt met een zicht op een onderdeel van de hedendaagse groene energieproductie, zoals reeds terug te vinden langs meerdere wegen in Vlaanderen;

Overwegende dat de aanvraag 6 windturbines betreft, waardoor sprake is van een cluster; Overwegende dat naast deze cluster van windturbines in de ruimere omgeving van deze aanvraag (>5km) geen windturbines voorkomen, wat zorgt voor visuele accenten door die cluster windturbines met daartussen rustzones;

Overwegende dat het windpark fungeert als een nieuw oriëntatiepunt in het landschap zonder dat er verwarring ontstaat, waardoor de helderheid en leesbaarheid van het landschap verhoogt;

Overwegende dat de windturbines ook op voldoende afstand van de N49/E34 gelegen zijn, zodat ze geen hinder vormen voor het verkeer op de autosnelweg;

Overwegende dat deze aanvraag een op 2 augustus 2017 bekrachtigde archeologienota bevat;

Overwegende dat de toegankelijkheid van de aanpalende landbouwgebruiksgronden zoveel mogelijk moet verzekerd blijven; dat de toegangswegen een maximale breedte moeten hebben van 5 m; dat bij het einde van de werken de werfzone terug afgewerkt moet worden met een goede laag grond zodat een normaal landbouwkundig gebruik terug mogelijk wordt; dat alle materiaal en materieel bij het beëindigen van de werken uit de landbouwzone moet worden verwijderd; dat het aangewezen is om deze maatregelen op te leggen als bijzondere voorwaarden;

Verordeningen

Overwegende dat het besluit van de Vlaamse regering van 5 juli 2013 houdende vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwaterputten, infiltratie-voorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater de volgende voorschriften die volgen uit verordeningen niet van toepassing is op deze aanvraag omdat het hemelwater op natuurlijke wijze infiltreert naast de overdekte constructie of naast of door de verharde oppervlakte op eigen terrein in de bodem;

9. BEOORDELING VAN DE BEZWAREN

Overwegende dat de bezwaren die werden ingediend tijdens het openbaar onderzoek als volgt kunnen worden beantwoord:

- Onverenigbaarheid met bestemming bosgebied en agrarisch gebied, geen sprake van beperkte ruimtelijke impact en de verstoring van het landschap:
- artikel 4.4.7 en artikel 4.4.9 VCRO bieden de grondslag om af te wijken van stedenbouwkundige voorschriften;
- Uit het advies van GOP, ruimte, blijkt dat aan de voorwaarden wordt voldaan. Wat betreft de beperkte ruimtelijke impact, wordt verwezen naar de projectvergadering die plaatsvond op 12 juni 2017, conform de bepalingen zoals omschreven in artikel 8 van het Omgevingsvergunningendecreet en artikel 6 tot en met 8 van het Omgevingsvergunningenbesluit. Op basis van de toelichting van het project, de schriftelijke en mondelinge adviezen en de bespreking tijdens de projectvergadering, werd besloten dat de werken slechts een ruimtelijk beperkte impact hebben en dat ter zake geen planningsinitiatief noodzakelijk is;
- Uit het advies van GOP, ruimte, en de beoordeling onder het luik goede ruimtelijke ordening blijkt dat de aanvraag in overeenstemming is met de goede ruimtelijke ordening;
- Geluid, slagschaduw, veiligheid: In titel II van het VLAREM werden sectorale voorwaarden opgenomen voor geluid en slagschaduw; uit het advies van GOP, milieu, blijkt dat de aanvraag in overeenstemming is met deze voorwaarden. De hinder door geluid en slagschaduw wordt bijgevolg tot een aanvaardbaar niveau beperkt. Uit het gunstige advies van de afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en -projecten, Milieu, blijkt ook dat de externe mensrisico's die uitgaan van de exploitatie van de geplande windturbines voldoen aan de regelgeving in het Vlaamse gewest voor het evalueren van de externe veiligheid:
- Effecten op de waterhuishouding niet afdoende onderzocht: uit het voorwaardelijk gunstige advies van GOP, ruimte, blijkt dat de mogelijke effecten van de inrichting op het watersysteem, voldoende werden onderzocht; mits rekening gehouden wordt met de

bijzondere voorwaarden, wordt geoordeeld dat voorliggend project geen negatieve impact zal hebben op de waterhuishouding van het gebied en de ruimere omgeving;

10. MINDERHEIDSSTANDPUNT EN STANDPUNT UIT ADVIES DAT NIET WERD GEVOLGD

Overwegende dat de deskundige Bart Willaert tijdens de zitting van de gewestelijke omgevingsvergunningscommissie van 3 april 2018 een minderheidsstandpunt inneemt omtrent de ruimtelijk beperkte impact van de windturbines gelegen in bosgebied met de volgende motivering:

De omgevingsvergunningsaanvraag omvat het bouwen van 6 windturbines waarvan 3 windturbines gesitueerd zijn in bosgebied cfr. de geldende gewestplannen. Het advies van het Departement Omgeving, afdeling GOP, geeft aan dat de windturbines in bosgebied vergund kunnen worden als een 'algemene handeling met beperkte ruimtelijke impact'. Deze visie wordt niet bijgetreden. Het uitvoeringsbesluit 'Handeling van algemeen belang en vooroverleg met de Vlaamse Bouwmeester' d.d. 5 mei 2000 omvat een gedetailleerde lijst van constructies die hier onder vallen en maakt een onderscheid in 2 categorieën:

- 1. Handelingen van algemeen belang*
- 2. Handeling van algemeen belang met een beperkte ruimtelijke impact of als dergelijke handelingen kunnen beschouwd worden.*

Het is enkel deze laatste categorie die vergund kan worden in afwijking van de gewestplanbestemming. Een windturbine komt op deze gedetailleerde lijst niet voor waardoor het gelet op de gekende problematiek, duidelijk is dat de wetgever niet de intentie had om windturbines via dergelijke manier te kunnen vergunnen. Dit zou immers betekenen dat elke windturbine op dergelijke manier vergund kan worden ongeacht de gewestplanbestemming. Hetzelfde uitvoeringsbesluit vermeldt 'installaties voor de productie van elektriciteit', waaronder een windturbine valt, als handeling van algemeen belang (art. 2, 4°) en niet als handeling van algemeen belang met een beperkte ruimtelijke impact. Bijgevolg is duidelijk dat een windturbine niet als een constructie beschouwd kan worden met een beperkte ruimtelijke impact.

Overwegende dat het advies van 5 maart 2018 van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Stekene niet werd gevolgd; dat de gemeente tijdens de hoorzitting van 3 april 2018 het ongunstige standpunt heeft verdedigd verwijzende naar het gebrek aan maatschappelijk draagvlak voor het project; dat de aanwezigheid van een maatschappelijk draagvlak geen criterium is waarbij in het kader van de vergunningverlening rekening kan worden gehouden overeenkomstig de van toepassing zijnde regelgeving; dat uit de milieutechnische beoordeling blijkt dat de hinder en de effecten op mens en milieu en de risico's voor de externe veiligheid, tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden beperkt; dat uit de beoordeling van verenigbaarheid van het project met de bestemming en de goede ruimtelijke ordening blijkt dat de windturbines in overeenstemming zijn;

11. ALGEMENE CONCLUSIE: voorwaardelijk gunstig

Overwegende dat de hinder en de effecten op mens en milieu en de risico's voor de externe veiligheid, veroorzaakt door het aangevraagde project, mits naleving van de vergunningsvoorwaarden tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden beperkt;

Overwegende dat de aanvraag in overeenstemming is met de wettelijke bepalingen, alsook met de goede plaatselijke ordening en met zijn onmiddellijke omgeving;

Overwegende dat de vergunning voor de aanvraag kan worden verleend voor een termijn van onbepaalde duur;

...

De verwerende partij beslist op 17 mei 2018 de omgevingsvergunning voor onbepaalde duur te verlenen, onder de algemene en sectorale voorwaarden van titel II VLAREM en bijzondere voorwaarden en lasten:

“...

Overwegende dat de aanvraag betrekking heeft op een windturbinepark met zes windturbines (elk 3.400 kW) met bijhorende transformatoren (elk 3.500 kVA);

Overwegende dat WT1 tot en met WT4 worden aangevraagd door bvba Fortech; dat WT5 en WT6 worden aangevraagd door ENGIE Electrabel;

Overwegende dat WT1 en WT2 op het grondgebied van Moerbeke liggen; dat WT3 tot en met WT6 op het grondgebied van Stekene liggen;

Overwegende dat de aangevraagde turbines windturbines zijn met horizontale as en met drie wieken, met variabel toerental en verstelbare bladhoek;

Overwegende dat de masten van het volle type zijn en, net als de wieken, een matgrijze kleur hebben; dat de windturbines de volgende kenmerken hebben:

- nominaal elektrisch vermogen: maximaal 3.400 kWe;

- bijhorende transformator: maximaal 3.500 kVA;

- ashoogte: maximaal 123 m;

- rotordiameter: maximaal 114 m;

- toprotorhoogte (tiphoogte): maximaal 180 m;

- werkingsgebied windsnelheid: 2 tot 25 m/s;

- brongeluid (bij 95% van het nominaal vermogen): maximaal 104,2 dB(A);

Overwegende dat de mast is opgebouwd uit beton of staal; dat de gondel bestaat uit een stalen frame en composieten kap en dat de wieken bestaan uit composiet; dat de cirkelvormige fundering een diameter heeft van circa 20 m; dat er nog geen specifiek turbinetype werd vastgesteld; dat in onderstaande tabel een niet-exhaustieve lijst van windturbines werd opgenomen die passen binnen deze specificaties en die in de verschillende studies bij de aanvraag werden bekeken:

Merk	Type	Ashoogte	Rotordiameter	Tiphoogte	Vermogen
Senvion	MM92	100 m	92 m	146 m	2,05 MW
Senvion	MM114	123 m	114 m	180 m	3,40 MW

Overwegende dat de zes windturbines ongeveer in lijn staan, parallel met en ten zuiden van de expresweg E34/N49, op het grondgebied van Moerbeke en Stekene;

Overwegende dat de Lambertcoördinaten van de masten van de windturbines en de perceel-nummers van de fundering zijn samengevat in onderstaande tabel:

Turbine	x	y	Percelen funderingen
WT1	121.193	210.248	Moerbeke, Sectie K, nr. 248/a
WT2	122,281	210.663	Moerbeke, sectie C, nr. 34/c
WT3	122.812	210.817	Stekene, Afdeling 4, sectie E, nr. 18/a
WT4	123197	210.988	Stekene, afdeling 4, sectie E, nrs. 5/h en 5/p
WT5	123.702	211.212	Stekene, afdeling 2, sectie C, nr. 1905
WT6	124.328	211.520	Stekene, afdeling 2, nrs. 384 en 387

Overwegende dat de totale lengte van de lijn (WT1 — WT6) 3.383 m is; dat de tussenafstanden tussen de windturbines variëren tussen 1.164 m (WT1 — WT2) en 421 m (WT3 — WT4); dat de gemiddelde tussenafstand 678 m is;

Overwegende dat de afstand van de windturbines tot de langsweg van de E34, namelijk Baggaart-Zuid, varieert tussen 210 m en 240 m voor WT1 tot en met WT5; dat WT6 dichter ligt tot deze langsweg, namelijk 144 m;

Overwegende dat de bijhorende transformatoren in afzonderlijke gebouwtjes naast de windturbines staan;

Overwegende dat bij elke windturbine een werkplatform (circa 1.400 m²) hoort en een toegangsweg vanaf de openbare weg (gemiddeld 220 m met een breedte van 4,5 m); dat voor de toegangswegen zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van bestaande wegen;

Overwegende dat de windturbines worden aangesloten op het lokale distributienet; dat de juiste aansluitingsplaats op het ogenblik van het indienen van de aanvraag nog niet gekend is;

Overwegende dat in de ruime omgeving geen andere windturbines liggen, zodat er geen cumulatieve effecten met andere projecten zullen optreden;

Overwegende dat de turbines worden gecertificeerd volgens de norm IEC 61400-1, editie 2;

Overwegende dat de turbine wordt uitgerust met:

- een ijsdetectiesysteem dat de turbine automatisch stillegt bij ijsvorming (vermijden van ijsworst);
- een bliksembeveiligingssysteem;
- een redundant remsysteem;
- een online controlesysteem waarbij onregelmatigheden onmiddellijk worden gedetecteerd en doorgegeven aan een controle-eenheid;

Overwegende dat de aanvraag een veiligheidsstudie omvat, opgesteld door M-Tech (december 2016); dat in de studie wordt uitgegaan van de twee hoger genoemde types, evenals van een Servion MM114 met een ashoogte van 143 m en een tiphoogte van 200 m;

Overwegende dat in de risicoanalyse het externe mensrisico wordt bekeken;

Overwegende dat de relevante ongevalsscenario's gondelbreuk, mastbreuk en bladbreuk (bij nominaal toerental en bij overtoeren) betreffen;

Overwegende dat de maximale werpafstanden bij bladbreuk (worst case) worden bekomen bij een windturbine met een rotordiameter van 109 m, een tiphoogte van 200 m en een rotortoerental van 19 toeren per minuut;

Overwegende dat de maximaal berekende werpafstanden de volgende zijn:

- bladbreuk bij nominaal toerental: 238 m;
- bladbreuk bij overtoeren: 663 m;

Overwegende dat het scenario ijsworst en ijssval niet als scenario wordt weerhouden, omdat voorzien is in een ijsdetectiesysteem dat de turbine stillegt wanneer er ijsafzetting gedetecteerd wordt; dat bovendien maatregelen kunnen genomen worden om het risico dat verbonden is aan ijssval te beperken (zoals het plaatsen van de wieken parallel met een weg waar wiekoverdraai plaatsvindt);

Overwegende dat de berekening van het plaatsgebonden mensrisico is gebaseerd op het Eland-boek Risicozonering, derde editie; dat de volgende scheidingsafstanden volgen uit de worst case berekening:

- externe activiteiten (10-5 per jaar): < 25 m;
- gebied met woonfunctie (10-6 per jaar): 238 m;
- gebied met kwetsbare locaties (10-' per jaar): 238 m;

Overwegende dat er is voldaan aan de criteria voor het plaatsgebonden mensrisico:

- binnen de 25 m bevinden zich geen locaties waar personen frequent en langdurig aanwezig zijn; wat betreft wiekoverdraai (bij WTS over de Kapellestraat), valt niet te verwachten dat op deze weg personen langdurig aanwezig zijn;
- binnen de 238 m bevinden zich geen woongebieden;
- binnen de 238 m bevinden zich geen gebieden met kwetsbare locaties (zoals scholen of ziekenhuizen);

Overwegende dat bij WT5 wiekoverdraai plaatsvindt over de Kapellestraat; dat uit nadere analyse van het individueel passantenrisico blijkt;

dat deze veel lager is dan het in Nederland gehanteerde criterium van 1.104 per jaar;

Overwegende dat bij de bepaling van het groepsrisico met betrekking tot de externe veiligheid alleen het scenario mastbreuk wordt weerhouden; dat de maximale effectafstand 200 m is; dat er zich binnen deze afstand geen gebouwen bevinden met frequente bezetting of publiek bezochte gebieden; dat op 162 m van WT6 een hoofdweg (E34) gelegen is; dat uit een analyse van het groepsrisico voor personen aanwezig op de autosnelweg blijkt dat ruimschoots voldaan is aan het criterium voor het groepsrisico;

Overwegende dat binnen de maximale effectafstand (663 m) zich geen Seveso-inrichtingen of andere inrichtingen bevinden die een aanzienlijk extern mensrisico hebben als gevolg van de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen;

Overwegende dat voor wat betreft pijpleidingen, geen nadere analyse wordt uitgevoerd; dat mogelijke domino-effecten van windturbines op ondergrondse pijpleidingen slechts relevant zijn indien de afstand tussen de windturbine en de pijpleiding kleiner is dan de ashoogte plus 39 m; dat er zich binnen deze afstand geen relevante pijpleidingen bevinden;

Overwegende dat voor wat betreft het transport van gevaarlijke stoffen in verband met de wiekoverdraai van WT5 over de Kapellestraat, gelet op de aanwezige bedrijvigheid en de aard van de weg, aangenomen wordt dat de frequentie waarmee gevaarlijke stoffen op deze weg aanwezig zijn, zo laag is dat de risico's van potentiële domino-effecten verwaarloosbaar zijn;

Overwegende dat het geluid van een windturbine enerzijds bestaat uit mechanisch geluid, vooral afkomstig van de gondel, en anderzijds uit aerodynamisch geluid, veroorzaakt door het draaien van de wieken; dat bij een moderne windturbine vooral het aerodynamisch geluid van belang is;

Overwegende dat naarmate de windsnelheid toeneemt, het geluid afkomstig van de turbine toeneemt evenals het omgevingsgeluid; dat bij hoog omgevingsgeluid het geluid afkomstig van de turbine (gedeeltelijk) wordt gemaskeerd;

Overwegende dat de na te leven voorwaarden voor geluid zijn opgenomen in artikel 5.20.6.4.2 van titel II van het VLAREM; dat deze geluidsvoorwaarden bepalend zijn voor de eventueel toe te passen reductie van het brongeluid (de turbines draaien dan aan een gereduceerd vermogen); dat dit meestal gebeurt door het toepassen van een remmechanisme bij hoge windsnelheden, om op die manier de draaisnelheid en dus het aerodynamisch geluid te beperken;

Overwegende dat de aanvraag een geluidsstudie omvat die werd uitgevoerd door bvba d8A-Plan op 6 maart 2017;

Overwegende dat om het oorspronkelijk omgevingsgeluid te bepalen, in vijf meetpunten in de omgeving continue geluidsmetingen werden uitgevoerd gedurende minstens tien dagen; dat voor elk meetpunt het gemiddelde achtergrondgeluidsniveau LA95,1h bepaald wordt per periode (dag, avond, nacht) en per windrichting; dat voor elk meetpunt wordt besloten dat het continu omgevingsgeluid bepaald wordt door het wegverkeer (vooral langs de E34); dat in de studie 53 beoordelingspunten of immissiepunten (woningen) in de omgeving van de windturbines worden bepaald; dat voor de meeste beoordelingspunten de richtwaarden die toepasselijk zijn voor overdag, 's avonds en 's nachts, respectievelijk 48, 43 en 43 MA) zijn; dat voor enkele beoordelingspunten (woningen in bosgebied) deze richtwaarden respectievelijk 44, 39 en 39 dB(A) betreffen;

Overwegende dat de hoger genoemde meetpunten representatief zijn voor een beperkt aantal beoordelingspunten; dat de beoordelingspunten oordeelkundig werden gekozen door de opsteller van het rapport, namelijk op basis van een ongeveer gelijke afstand tot de E34 van het meetpunt en het beoordelingspunt; dat voor elk van deze elf beoordelingspunten de uiteindelijke norm wordt bepaald (ofwel het achtergrondgeluid ofwel de richtwaarde); dat in functie van een eventuele ophoging van de richtwaarden telkens de laagste gemiddelden worden genomen; dat voor alle andere beoordelingspunten enkel rekening wordt gehouden met de van toepassing zijnde richtwaarden;

Overwegende dat nadien voor elk van de onderzochte types (Servion MM92 met maximaal brongeluid 103,2 dB(A) en Servion MM114 met maximaal brongeluid 104,2 WAD door middel van overdrachtsberekeningen werd nagegaan wat het specifiek geluid van de turbines is in elk van de beoordelingspunten; dat blijkt dat er steeds voldaan is aan de normen voor de dagperiode; dat voor wat betreft de avondperiode er met de MM114 lichte overschrijdingen in twee beoordelingspunten zijn; dat voor de MM92 de betreffende normen steeds worden nageleefd; dat voor wat betreft de nachtperiode er met de MM92 lichte overschrijdingen zijn in twee beoordelingspunten; dat er met de MM114 eveneens lichte overschrijdingen zijn in vier beoordelingspunten;

Overwegende dat er tenslotte voor de twee onderzochte types mogelijke beperkingen van de maximale brongeluiden worden voorgesteld; dat voor de Servion MM92 een beperking wordt voorgesteld van het brongeluid van WT1 gedurende de nachtperiode tot 101 dB(A); dat voor de Servion MM114 een beperking wordt voorgesteld van het brongeluid van:
-WT1 tot 103 dB(A) gedurende de avondperiode en 103,5 dB(A) gedurende de nachtperiode;
-WT2 tot 102,5 dB(A) gedurende de avondperiode en 100,5 dB(A) gedurende de nachtperiode;

Overwegende dat mits toepassing van deze beperkingen, in alle beoordelingspunten wordt voldaan aan de toepasselijke normen;

Overwegende dat als gevolg van de bewegende wieken windturbines tijdens zonneshij een bewegende schaduw hebben, slagschaduw genaamd; dat onder bepaalde omstandigheden deze slagschaduw aanleiding kan geven tot hinder; dat de mate van hinder afkomstig van slagschaduw onder meer bepaald wordt door het toerental, de blootstellingsduur en de intensiteit van de wisselingen in lichtsterkte;

Overwegende dat er sprake is van hinder wanneer de intensiteit van het ingestraalde zonlicht hoger is dan 120 W/m², op een vlak loodrecht op de invalrichting van de zon; dat op afstanden groter dan twaalf maal de rotordiameter de slagschaduw niet meer als hinderlijk ervaren wordt, doordat de veranderingen in lichtintensiteit te beperkt worden; dat slagschaduw vooral belangrijk is voor omwonenden, maar ook voor andere slagschaduwgevoelige objecten, zoals serres of kantoren;

Overwegende dat de na te leven voorwaarden met betrekking tot slagschaduw zijn opgenomen in artikel 5.20.6.2.3 van titel II van het VLAREM;

Overwegende dat de aanvraag een slagschaduwstudie bevat die werd opgesteld door bvba Fortech Studie (april 2017); dat in deze studie de berekeningen werden uitgevoerd met het softwareprogramma WindPRO, versie 3.1; dat in de studie, uitgaande van zes windturbines met rotordiameter 114 m en ashoogte 123 m, een slagschaduwkaart werd opgenomen; dat het gemiddeld aantal werkelijke (verwachte) schaduwuren per jaar werd berekend; dat op de kaart de isoschaduwlijnen van 4, 8, 16 en 32 uur per jaar worden afgebeeld;

Overwegende dat aan de hand van de vier uur-contour vervolgens alle mogelijke schaduw-receptoren (zoals woningen) werden bepaald, waarvan negen representatieve slagschaduw-receptoren; dat voor elke representatieve slagschaduwreceptor de slagschaduwkalender werd bepaald; dat dit een kalender is waarin per dag aangegeven wordt of er hinder kan plaatsvinden (worst-case scenario, de astronomisch maximaal mogelijke schaduwduur); dat een dergelijke kalender ook opgemaakt wordt voor elke windturbine, zowel voor de representatieve receptoren als voor alle receptoren; dat zowel voor wat betreft de verwachte schaduwduur (uren per jaar) als voor wat betreft de maximale schaduwduur (minuten per dag), blijkt dat de normen voor sommige representatieve receptoren worden overschreden;

Overwegende dat de windturbines worden uitgerust met een slagschaduwmodule (automatische stilstandsmodule) zodat voor elke slagschaduwreceptor wordt voldaan aan de voorwaarden; dat een logboek wordt bijgehouden per receptor;

Overwegende dat eventuele obstakels tussen de windturbines en de receptoren niet werden meegenomen in de berekeningen; dat ook voor een woning lichtinval uit alle richtingen wordt verondersteld; dat de berekeningen bijgevolg een worst-case benadering weergeven;

Overwegende dat lichtreflecties worden beperkt door het gebruik van een matte lichtgrijze coating bij de wieken en de mast;

Overwegende dat ingevolge artikel 8 van het decreet van 18 juli 2003 en latere wijzigingen betreffende het integraal waterbeleid de aanvraag moet onderworpen worden aan de watertoets; dat het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 en latere wijzigingen de nadere regels vaststelt voor de toepassing van de watertoets; dat de aanvraag werd

getoetst aan het watersysteem, aan de doelstellingen van artikel 5 van het decreet integraal waterbeleid en aan de bindende bepalingen van het bekkenbeheerplan;

Overwegende dat WT4 als enige windturbine gelegen is in een overstromingsgevoelig gebied;

Overwegende dat de aanvraag niet gelegen is in een gebied dat gekenmerkt wordt door recente overstromingen;

Overwegende dat WT4 en WTS wel gelegen zijn in of naast percelen die, voornamelijk gedurende de winter, nat kunnen worden vanuit de nabij gelegen grachten en beken; Overwegende dat deze aanvraag geen of nauwelijks bijkomend effect veroorzaakt op het watersysteem door de beperkte niet-waterdoorlatende oppervlakte (diameter 20 m per windturbine) en door het gebruik van waterdoorlatende materialen voor de overige verhardingen (zoals kraanplaatsen en toegangswegen); dat het hemelwater dat op de niet-waterdoorlatende verhardingen terecht komt, in de aanpalende onverharde zones kan infiltreren;

Overwegende dat het mogelijk is dat de waterdoorlaatbaarheid na de bouw van de windturbines is verminderd; dat echter de verharding en de fundering bij waterdoorlatende verharding blijvend een even goede doorlaatbaarheid moeten hebben als een reguliere infiltratievoorziening; dat er geen enkele vorm van versnelde waterafvoer mag aanwezig zijn;

Overwegende dat de onderlinge afstand tussen de windturbines ook voldoende groot is, zodat er geen cumulatieve effecten kunnen optreden;

Overwegende dat in bovenstaande voldoende werd gemotiveerd wat de mogelijke effecten zijn van de inrichting op het watersysteem; dat in alle redelijkheid kan worden geoordeeld dat voorliggend project geen negatieve impact zal hebben op de waterhuishouding van het gebied en de ruimere omgeving, indien voldaan wordt aan bovenstaande voorwaarden; dat er bijgevolg voldaan wordt aan artikel 8 van het decreet betreffende het integraal waterbeleid, meer bepaald de watertoets;

Overwegende dat de aanvraag een natuurtoets omvat die werd opgesteld door nv Sweco Belgium in april 2017;

Overwegende dat de algemene conclusie van deze natuurtoets is dat met betrekking tot avifauna de zes geplande windturbines geen significante negatieve impact hebben op de aanwezige vogelpopulatie; dat hiervoor ook geen verdere maatregelen nodig zijn;

Overwegende dat de locaties van de windturbines werd onderzocht en de exacte inplanting is aangepast om de natuurschade zo minimaal mogelijk te houden, rekening houdend met de andere randvoorwaarden voor het project, namelijk een regelmatige onderlinge tussenafstand en een aanvaardbare afstand tot huizen en autosnelweg;

Overwegende dat met betrekking tot vleermuizen specifiek moet rekening gehouden worden met de aanwezigheid van verschillende risicosoorten, zoals ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, bosvleermuis en mopsvleermuis, alsook de korte afstand ten opzichte van bos en houtkanten; dat voornamelijk voor de mopsvleermuis de situatie kritisch is; dat de mopsvleermuis pas recent terug is ontdekt in Vlaanderen; dat in totaal slechts een kleine honderd individuen gekend zijn; dat gezien dit heel beperkte aantal elk slachtoffer een impact heeft op de populatie;

Overwegende dat er een hoge vleermuisactiviteit van deze soorten tijdens de tellingen ter hoogte van de vier westelijke windturbines werd vastgesteld; dat hierdoor moet geconcludeerd worden dat er vermijdbare schade aan de vleermuisfauna kan optreden, waardoor milderende maatregelen in de vorm van een stilstandregime noodzakelijk is;

Overwegende dat het aanvraagdossier een vleermuizenonderzoek (zomer 2015) en een afspraken-nota van 19 april 2017 omvat; dat de afsprakennota inzake vleermuizen het afsprakenkader vormt met betrekking tot de milderende maatregelen en de monitoring;

Overwegende dat volgens de exploitant bijkomende stilstanden in de winter niet nodig zijn; dat de exploitant erkent dat de mopsvleermuis ook vliegt in de winter maar stelt dat de vleermuizen dan laag blijven, zodat er geen interferentie is met de wieken van de windturbines, gelet op de voorziene wiekhoogte; dat dit besluit wordt getrokken op basis van één Duitse studie; dat het evenwel gevaarlijk is om op basis van één studie die is uitgevoerd in een ander gebied met andere omstandigheden, te veralgemenen;

Overwegende dat gezien het zeer gering aantal individuen waaruit de populatie bestaat, de populatie kwetsbaar is en er geen risico's kunnen genomen worden uit voorzorgsprincipe; dat daarom het stilstandregime moet verruimd worden in de tijd; dat er moet gewerkt worden met een stilstandregime gedurende het volledige jaar voor WT1, WT2, WT3 en WT4; dat als parameter

hierbij de volgende cumulatieve voorwaarden moeten gebruikt worden, zoals die voorkomen aan de gondel:

- buitentemperatuur hoger dan 3°C op rotorhoogte;
- windsnelheid lager dan 6 mis;
- geen of lichte neerslag (minder dan 5 mm/u);
- van zonsondergang tot zonsopgang (nachtperiode);

Overwegende dat bij het gebruik van bovenstaand stilstandregime de windturbines niet zullen draaien wanneer de vleermuizen vliegen; dat onder deze voorwaarden een aantasting van de vleermuis-populatie is uitgesloten;

Overwegende dat tevens een monitoring wordt voorzien; dat afhankelijk van de resultaten van deze monitoring de stilstandparameters kunnen worden aangepast;

Overwegende dat met betrekking tot ecotoopinname kan gesteld worden dat de windturbine-locatie van WT3 oorspronkelijk was voorzien aan de rand van kwelrijk broekbos; dat door het vrijkappen van de nodige werkzones bijkomend broed- en foerageergebied wordt gecreëerd voor vogels en vleermuizen; dat dit kan zorgen voor het creëren van een "ecologische val"; dat, om de waardevolle beekzone te ontzien, de windturbine zoveel als mogelijk nog in oostelijke richting verplaatst werd, zoals voorzien in voorliggende aanvraag; dat de werkzone en de open plek in het bos zo worden ingericht dat ze een meerwaarde kunnen betekenen voor warmteminnende insectensoorten; dat hierdoor geen kwetsbaar biotoop (broekbos) aangetast wordt; dat ook bij het voorzien van de noodzakelijke werfwegen omzichtig moet omgesprongen worden, zodat waardevolle biotopen, houtkanten en bomenrijen worden ontzien; dat de omgeving rond de windturbines na de werken ecologisch optimaal wordt ingericht, zodat de biotoopinname door de windturbines tot een minimum beperkt blijft;

Overwegende dat de aanvraag, voor wat de inplanting van WT1, WT2 en WT3 betreft, in strijd is met de geldende voorschriften voor bosgebied, aangezien de gevraagde werken niet in functie staan van het bosbedrijf;

Overwegende dat de aanvraag, voor wat de inplanting van WT4, WT5 en WT6 betreft, in strijd is met de geldende voorschriften voor agrarisch gebied, aangezien de gevraagde werken niet in functie staan van (para) agrarische bedrijvigheid;

Overwegende dat artikel 4.4.9 van de VCRO de mogelijkheid voorziet om af te wijken van de bestemmingsvoorschriften indien het aangevraagde kan worden vergund op grond van de voor de vergelijkbare categorie of subcategorie van gebiedsaanduiding bepaalde standaardtype-bepalingen, vermeld in de bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering van 11 april 2008 tot vaststelling van nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen;

Overwegende dat krachtens de overeenkomstige bepalingen van artikel 7.4.13 van de VCRO, het bestemmingsvoorschrift 'agrarische gebieden', waaronder ook de landschappelijk waardevolle agrarische gebieden, van de plannen van aanleg, volgens de aldaar aangegeven tabel, overeenstemt met de categorie van gebiedsaanduiding 'Landbouw':

Overwegende dat het typevoorschrift voor de categorie van gebiedsaanduiding '4. Landbouw', zoals aangegeven in de bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering van 11 april 2008 tot vaststelling van nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen, daarbij onder meer bepaalt dat windturbines en windturbineparken toegelaten zijn voorzover ze door hun beperkte impact de realisatie van de algemene bestemming niet in het gedrang brengen;

Overwegende dat bovenvermelde decretale bepalingen bijgevolg de principiële rechtsgrond leveren voor de omgevingsvergunning;

Overwegende dat artikel 4.4.7 van de VCRO de mogelijkheid voorziet om af te wijken van stedenbouwkundige voorschriften voor handelingen van algemeen belang die een ruimtelijk beperkte impact hebben vanwege hun aard of omvang;

Overwegende dat het besluit van de Vlaamse Regering van 5 mei 2000 tot aanwijzing van de handelingen in de zin van artikel 4.1.1, 5°, artikel 4.4.7, §2, en artikel 4.7.1, §2, tweede lid, van de VCRO bepaalt dat installaties voor de productie van elektriciteit worden beschouwd als handelingen van algemeen belang; dat de handelingen van algemeen belang die een ruimtelijk beperkte impact hebben, worden gedefinieerd in artikel 3 van voormeld besluit; dat in toepassing van artikel 3, §3, van dit besluit de bevoegde overheid, op gemotiveerd verzoek van de aanvrager, kan vaststellen dat een handeling van algemeen belang die niet in §1 of §2 is vermeld, een ruimtelijk beperkte impact heeft als vermeld in artikel 4.4.7, §2, van de VCRO; dat deze handelingen niet mogen worden uitgevoerd in een ruimtelijk kwetsbaar gebied tenzij deze handelingen gelet op hun aard, hun ligging en hun oppervlakte geen significante impact hebben op het ruimtelijk kwetsbaar gebied; dat de bevoegde overheid concreet beoordeelt of de handelingen de grenzen van het ruimtelijk functioneren van het gebied en de omliggende gebieden niet overschrijden, aan de hand van de aard en de omvang van het project en het ruimtelijk bereik van de effecten van de handelingen; dat de bevoegde overheid daarover oordeelt en beslist nadat een projectvergadering werd gehouden en voor de vergunningsaanvraag

werd ingediend; dat het document waaruit die beslissing blijkt, bij de vergunningsaanvraag is gevoegd;

Overwegende dat op 12 juni 2017 de projectvergadering plaatsvond, conform artikel 8 van het Omgevingsvergunningendecreet en de artikelen 6 tot en met 8 van het Omgevingsvergunningen-besluit; dat op basis van de toelichting van het project, de schriftelijke en mondelinge adviezen en de bespreking tijdens de projectvergadering werd besloten dat de werken slechts een ruimtelijk beperkte impact hebben en dat ter zake geen planningsinitiatief noodzakelijk is;

Overwegende dat volgende afweging rekening houdt met de criteria in uitvoering van artikel 4.3.1, §2, van de VCRO inzake de goede ruimtelijke ordening;

Overwegende dat, met betrekking tot de eerder vastgestelde strijdigheid met de bepalingen van het gewestplan, in het agrarisch gebied slechts windturbines toegestaan worden voor zover ze door hun beperkte impact de realisatie van de algemene bestemming niet in het gedrang brengen; dat de mogelijke effecten van de inplanting ten aanzien van efficiënt bodemgebruik, eventuele verstoring van de uitbatingsmogelijkheden) en landschappelijke kwaliteiten in een lokalisatienota moeten worden beschreven en geëvalueerd;

Overwegende dat in deze aanvraag wordt aangetoond, onder meer in de lokalisatienota, dat de effectieve terreininname door de windturbines en de noodzakelijke aanhorigheden zeer beperkt is ten opzichte van de percelen waarop de constructies worden voorzien en ten opzichte van de beschikbare landbouwgronden in de ruimere omgeving;

Overwegende dat de aanvraag derhalve het efficiënt bodemgebruik en de uitbatingsmogelijkheden van de betrokken percelen niet in het gedrang brengt;

Overwegende dat de landschappelijke impact van de aanvraag op de omgeving beperkt is, onder meer door de lijnvormige opstelling, parallel aan de autosnelweg N49/E34, die in het betrokken gebied duidelijk als grootschalige lijninfrastructuur aanwezig is in het landschap en waarmee de windturbines gebundeld worden;

Overwegende dat zodoende kan gesteld worden dat de inplanting van drie windturbines in het agrarisch gebied door hun beperkte impact de realisatie van de algemene bestemming niet in het gedrang zal brengen;

Overwegende dat toepassing kan worden gemaakt van voormeld artikel 4.4.9 van de VCRO;

Overwegende dat, met betrekking tot de eerder vastgestelde strijdigheid met de bepalingen van het gewestplan, in het bosgebied slechts windturbines toegestaan kunnen worden, indien kan worden aangetoond dat het handelingen van algemeen belang betreft en de inplanting van de windturbines slechts een ruimtelijk beperkte impact heeft;

Overwegende dat de aangevraagde windturbines voldoen aan de vereisten vermeld in artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering tot aanwijzing van de handelingen in de zin van artikel 4.1.1, 5°, artikel 4.4.7, §2 en artikel 4.7.1, §2, tweede lid, van de VCRO;

Overwegende dat de inplanting van de windturbines zodanig gekozen is dat de natuurschade zo klein mogelijk gehouden wordt;

Overwegende dat WT1 en WT2 worden ingeplant op percelen die in gebruik zijn als landbouwpercelen in een bos;

Overwegende dat WT3 wordt ingeplant in een bos, maar dat slechts een beperkte biotooppinname van minder waardevol bos noodzakelijk is;

Overwegende dat de aanvraag voldoet aan de in de natuurtoets opgelegde milderende maatregelen, zoals het stilleggen van de windturbines onder bepaalde omstandigheden, zodat de aanvaringskans voor vleermuizen sterk verminderd wordt, de gewijzigde inplanting van WT3 meer naar het oosten, zodat minder bosbiotoop wordt aangesneden en zodat deze verder van de natte beekvallei komt te liggen, en de natuurtechnische herinrichting van de werkzone na de bouw van WT3;

Overwegende dat de drie geplande windturbines in het bosgebied een ruime cluster vormen met de drie oostelijke windturbines gesitueerd in het agrarisch gebied, waardoor een ruimtelijk samenhangend geheel van zes windturbines wordt gerealiseerd; dat dit ertoe bijdraagt dat de impact ruimtelijk beperkt zal zijn;

Overwegende dat kan gesteld worden dat de inplanting van drie windturbines in het bosgebied door hun beperkte impact de realisatie van de algemene bestemming niet in het gedrang zal brengen;

Overwegende dat toepassing kan worden gemaakt van voormeld artikel 4.4.7, §2, van de VCRO;

Overwegende dat de oprichting van windturbines kadert in de doelstellingen van de Europese Unie en van de Vlaamse Regering inzake de uitbouw van hernieuwbare energiebronnen in Vlaanderen;

Overwegende dat de beleving van een landschap met windturbines iets anders kan benaderd worden dan zonder windturbines, omwille van het 'groene' element dat positief bijdraagt aan de energietransitie in Vlaanderen; dat dergelijke vrij nieuwe 'energielandschappen' vanuit de bevoegdheid en de bezorgdheid van de Vlaamse overheid om het aandeel van groene energievoorzieningen relevant op te drijven, op vandaag een noodzaak zijn; dat op tientallen zorgvuldig geselecteerde locaties in Vlaanderen het bestaansrecht van deze landschappen reeds wordt aangetoond, zonder dat daarvoor een ontoelaatbare landschappelijke impact wordt veroorzaakt; dat de landschappelijke impact aanvaardbaar is, volgt in ruime mate uit het feit dat, conform Omzendbrief RO/2014/02 van 25 april 2014 'Afwegingskader en randvoorwaarden voor de oprichting van windturbines', wordt gestreefd naar een ruimtelijke concentratie van windturbines in de nabijheid van markant in het landschap voorkomende structuren, zoals wegen en in, of aansluitend bij, haven- en industriegebieden;

Overwegende dat de voorziene windturbines, zoals op iedere andere locatie in Vlaanderen, door hun hoogte van een andere orde zijn dan de bestaande landschapselementen; dat windturbines de bestaande landschapselementen overstijgen; dat het dan ook de bedoeling is dat ze ergens bij aansluiten en om ze ergens mee te kunnen associëren;

Overwegende dat het ruimtelijk principe van gedeconcentreerde bundeling uit het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen algemeen voor de inplanting van windturbines wordt verfijnd in het principe van de plaatsdeling; dat door windturbines zoveel als mogelijk te bundelen het behoud van de nog resterende open ruimte in het sterk verstedelijkte

Vlaanderen moet worden gewaarborgd; dat de voorkeur dan ook gaat naar het realiseren van windenergieopwekking door middel van clustering van windturbines;

Overwegende dat een vergunningsaanvraag voldoende concreet moet zijn, zodat een correcte afweging kan gemaakt worden; dat in de aanvraag maximale waarden worden opgenomen voor de ashoogte, de rotordiameter en de tiphoogte;

Overwegende dat zodoende als voorwaarde moet opgelegd worden dat de windturbines een as-hoogte van 123m, een rotordiameter van 114 m en een tiphoogte van 180 m moeten hebben;

Overwegende dat de afstand van de windturbines tot de N49/E34 circa 230 m (WT1), circa 240 m (WT2), circa 280 m (WT3), circa 255 (WT4), circa 220m (WTS) en circa 160m (WT6) bedraagt;

Overwegende dat zodoende de opstelling van de windturbines aansluit bij de autosnelweg N49/E34, die ten noorden van de windturbines het landschap doorkruist, en aldus als lijninfra-structuur reeds een determinerende invloed uitoefent op het landschap (tweemaal twee rijstroken en een pechstrook, een middenberm, parallelwegen, ongelijkgrondse kruispunten, verlichtingspalen, ...), waardoor de windturbines gebundeld worden met de autosnelweg N49/E34;

Overwegende dat ingevolge artikel 1 van het koninklijk besluit van 4 juni 1958 betreffende de vrije stroken langs autosnelwegen de vrije strook langs de autosnelweg een breedte beslaat van dertig m (loodrecht gemeten op de as van de autosnelweg) vanaf de grens van het domein van de autosnelweg; dat de grens van het domein van de autosnelweg wordt bepaald door de buitenkant van de gracht van de autosnelweg E34; dat het aangewezen is om dit op te leggen als bijzondere voorwaarde;

Overwegende dat het bundelen van de windturbines met de autosnelweg N49/E34 ervoor zorgt dat het dynamisch karakter van de transportas, waar zich een belangrijk deel van het regionaal en (inter)nationaal vervoer in het kader van de economische activiteit afspeelt, aangevuld wordt met een zicht op een onderdeel van de hedendaagse groene energieproductie, zoals reeds terug te vinden langs meerdere wegen in Vlaanderen;

Overwegende dat de aanvraag zes windturbines betreft, waardoor sprake is van een cluster;

Overwegende dat naast deze cluster van windturbines in de ruimere omgeving van deze aanvraag (> 5 km) geen windturbines voorkomen, wat zorgt voor visuele accenten door die cluster windturbines met daartussen rustzones;

Overwegende dat het windpark fungeert als een nieuw oriëntatiepunt in het landschap zonder dat er verwarring ontstaat, waardoor de helderheid en de leesbaarheid van het landschap verhoogt;

Overwegende dat de windturbines ook op voldoende afstand van de N49/E34 gelegen zijn, zodat ze geen hinder vormen voor het verkeer op de autosnelweg;

Overwegende dat deze aanvraag een op 2 augustus 2017 bekrachtigde archeologienota bevat;

Overwegende dat de toegankelijkheid van de aanpalende landbouwgebruiksgronden zoveel mogelijk moet verzekerd blijven; dat de toegangswegen een maximale breedte hebben van 5 m; dat bij het einde van de werken de werfzone terug afgewerkt moet worden met een goede laag grond, zodat een normaal landbouwkundig gebruik terug mogelijk wordt; dat alle materiaal bij het beëindigen van de werken uit de landbouwzone moet worden verwijderd; dat het aangewezen is deze maatregelen op te leggen als bijzondere voorwaarden;

Overwegende dat het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juli 2013 houdende vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater niet van toepassing is op deze aanvraag omdat het hemelwater op natuurlijke wijze infiltreert naast de overdekte constructie of naast of door de verharde oppervlakte;

Overwegende dat de bezwaren die werden ingediend tijdens het openbaar onderzoek als volgt kunnen worden beantwoord:

-onverenigbaarheid met bestemming bosgebied en agrarisch gebied, geen sprake van beperkte ruimtelijke impact en verstoring van het landschap:

-de artikelen 4.4.7 en 4.4.9 van de VCRO bieden de grondslag om af te wijken van stedenbouwkundige voorschriften;

-uit het advies van de afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanningen en -projecten (Ruimte) blijkt dat aan de voorwaarden wordt voldaan; wat betreft de beperkte ruimtelijke impact, wordt verwezen naar de projectvergadering die plaatsvond op 12 juni 2017, conform artikel 8 van het Omgevingsvergunningen-decreet en de artikelen 6 tot en met 8 van het Omgevingsvergunningenbesluit; op basis van de toelichting van het project, de schriftelijke en mondelinge adviezen en de bespreking tijdens de projectvergadering werd besloten dat de werken slechts een ruimtelijk beperkte impact hebben en dat ter zake geen planningsinitiatief noodzakelijk is;

- uit het advies van de afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanningen en -projecten (Ruimte) en de beoordeling onder het luik goede ruimtelijke ordening blijkt dat de aanvraag in overeenstemming is met de goede ruimtelijke ordening;

- geluid, slagschaduw, veiligheid: In titel II van het VLAREM werden sectorale voorwaarden opgenomen voor geluid en slagschaduw; uit het advies van de afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanningen en -projecten (Milieu) blijkt dat de aanvraag in overeenstemming is met deze voorwaarden; de hinder door geluid en slagschaduw wordt bijgevolg tot een aanvaardbaar niveau beperkt; uit het gunstige advies van de afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en -projecten (Milieu) blijkt ook dat de externe mensrisico's die uitgaan van de exploitatie van de geplande windturbines voldoen aan de regelgeving in het Vlaamse gewest voor het evalueren van de externe veiligheid; effecten op de waterhuishouding niet afdoende onderzocht: uit het voorwaardelijk gunstige advies van de afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanningen en -projecten (Ruimte) blijkt dat de mogelijke effecten van de inrichting op het watersysteem, voldoende werden onderzocht; mits rekening gehouden wordt met de bijzondere voorwaarden wordt geoordeeld dat voorliggend project geen negatieve impact zal hebben op de waterhuishouding van het gebied en de ruimere omgeving;

Overwegende dat het advies van 5 maart 2018 van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Stekene niet wordt gevolgd; dat de gemeente tijdens de hoorzitting van 3 april 2018 haar ongunstige standpunt heeft verdedigd, verwijzende naar het gebrek aan maatschappelijk draagvlak voor het project; dat de aanwezigheid van een

maatschappelijk draagvlak geen criterium is waarmee in het kader van de vergunningverlening rekening kan worden gehouden, overeenkomstig de van toepassing zijnde regelgeving; dat uit de milieutechnische beoordeling blijkt dat de hinder en de effecten op mens en milieu en de risico's voor de externe veiligheid, tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden beperkt; dat uit de beoordeling van verenigbaarheid van het project met de bestemming en de goede ruimtelijke ordening blijkt dat de windturbines in overeenstemming zijn;

Overwegende dat de hinder en de effecten op mens en milieu en de risico's voor de externe veiligheid, veroorzaakt door het aangevraagde project, mits naleving van de vergunningsvoorwaarden tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden beperkt;

Overwegende dat de aanvraag in overeenstemming is met de wettelijke bepalingen, alsook met de goede plaatselijke ordening en met zijn onmiddellijke omgeving;

Overwegende dat de vergunning voor de aanvraag kan worden verleend voor een termijn van onbepaalde duur;

BESLUIT:

[...]

Art. 3. De omgevingsvergunning wordt verleend voor onbepaalde duur.

Art. 4. De omgevingsvergunning wordt verleend onder de algemene en sectorale voorwaarden van titel II, en desgevallend van titel III, van het VLAREM en de volgende bijzondere voorwaarden en/of lasten die moeten nageleefd worden:

- de milderende maatregelen opgenomen in het aanvraagdossier, in het bijzonder de afsprakennota van 19 april 2017 (764780001), worden nageleefd;
kappingen van bomen gebeuren in de periode september-oktober; voor bomen waar het bos terug heraangeplant zal worden, wordt een kapmachtiging aangevraagd zoals voorzien in het bosdecreet; de windturbines in en nabij bos worden buiten het broedseizoen (15 maart -1 juli) gebouwd;
- er wordt gewerkt met een stilstandregime voor de windturbines WT1, WT2, WT3 en WT4; als parameters worden hierbij de volgende cumulatieve voorwaarden gebruikt, zoals die voorkomen aan de gondel:

- buitentemperatuur hoger dan 3 °C op rotorhoogte;*
- windsnelheid lager dan 6 m/s;*
- geen of lichte neerslag (minder dan 5 mm/u);*
- van zonsondergang tot zonsopgang (nachtperiode).*

Dit stilstandregime wordt een heel jaar toegepast en kan in overleg met het Agentschap voor Natuur en Bos worden aangepast in uitvoering van de monitoring door de exploitant;

- de werfzone wordt optimaal ecologisch ingericht na het beëindigen van de werken;
- de vergunning wordt verleend onder de voorwaarden zoals opgenomen in het goed-gekeurde compensatieformulier met nummer 18-201358:

- de te ontbossen oppervlakte bedraagt 4.476 m²; bijkomende kappingen buiten deze zone kunnen maar uitgevoerd worden mits machtiging door het Agentschap voor Natuur en Bos; het is evenmin toegelaten om buiten deze zone constructies op te richten of ingrijpende wijzigingen van de bodem of de strooisel-, kruid- of boomlaag uit te voeren;*
- de compenserende bebossing op het perceel Moerbeke, eerste afdeling, sectie K, nr. 248a, over een oppervlakte van 4.476 m² wordt uitgevoerd binnen de twee jaar vanaf de datum waarop deze vergunning uitvoerbaar is; de vergunningsaanvrager zal minstens dertig dagen voordat de compenserende bebossing wordt uitgevoerd, dit aan het Agentschap voor Natuur en Bos melden;*

- de vrije strook langs de autosnelweg beslaat een breedte van dertig m (loodrecht gemeten op de as van de autosnelweg) vanaf de grens van het domein van de autosnelweg;
- de toegankelijkheid van de aanpalende landbouwgebruiksgronden blijft verzekerd;
- de toegangswegen hebben een maximale breedte van 5 m;
- bij het einde der werken wordt de werfzone afgewerkt met een goede laag grond, zodat een normaal landbouwkundig gebruik terug mogelijk wordt; alle materiaal wordt bij het beëindigen der werken uit de landbouwzone verwijderd;
- de windturbines hebben een ashoogte van 123 m, een rotordiameter van 114 m, een tiphoogte van 180 m;
- de waterdoorlatende verharding heeft blijvend een even goede doorlaatbaarheid; er is geen enkele vorm van versnelde waterafvoer aanwezig en natuurlijke infiltratie mag niet leiden tot wateroverlast bij derden,

*Art.5. De omgevingsvergunning vervalt van rechtswege in de gevallen en overeenkomstig de voorwaarden vermeld in de artikelen 99 en 101 van het decreet betreffende de omgevingsvergunning van 25 april 2014.
...*

Dit is de bestreden beslissing.

Ook de heer Geert ROOMS en de heer Jurgen GODEFROOT vorderen met een aangetekende brief van 13 juli 2018 de schorsing van de tenuitvoerlegging en de vernietiging van de bestreden beslissing. Dit beroep heeft als rolnummer 1718-RvVb-0765-SA. Ook de vzw Durme vordert met een aangetekende brief van 13 juli 2018 de vernietiging van de bestreden beslissing. Dit beroep heeft als rolnummer 1718-RvVb-0793-A.

IV. ONTVANKELIJKHEID VAN DE TUSSENKOMST

Een onderzoek van de ontvankelijkheid van de verzoeken tot tussenkomst is enkel aan de orde indien de voorwaarden om de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing te bevelen, zijn vervuld. Zoals hierna zal blijken, is dit niet het geval.

V. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT SCHORSING

De verwerende en de tweede tussenkomende partij werpen geen excepties van gebrek aan onontvankelijkheid op. De eerste tussenkomende partij stelt het belang van de verzoekende partij bij de vordering in vraag.

De Raad is echter van oordeel dat vermeld onderzoek slechts aan de orde is wanneer de voorwaarden om de schorsing te bevelen, zijn vervuld. Zoals hierna zal blijken, is dit niet het geval.

VI. ONDERZOEK VAN DE VORDERING TOT SCHORSING

Op grond van artikel 40, §1 DBRC-decreet kan de Raad de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing bevelen op voorwaarde dat er hoogdringendheid wordt aangetoond en dat de verzoekende partij minstens één ernstig middel aanvoert dat de vernietiging van de bestreden beslissing op het eerste gezicht kan verantwoorden.

A. Hoogdringendheid

Standpunt van de partijen

1.

De verzoekende partij argumenteert dat de vordering hoogdringend is vermits de bestreden beslissing wat betreft de boomkapping en de geplande werkzaamheden voorziet dat de kapping van bomen zal gebeuren september 2018. Hoewel pas in september 2018 een uitvoerbare vergunning voorligt, geeft het instellen van een vordering tot schorsing de Raad de tijd om zich te organiseren en het dossier grondig te bestuderen, kan de verzoekende partij geen gebrek aan diligente houding worden verweten en bevat het specifieke voorwerp van de bestreden beslissing naast de oprichting van de windturbines tevens een ontbossing van 4.476 m² in bosgebied waar er sprake is van de aanwezigheid van kraamkolonies van de mopsvleermuis. Deze volledige ontbossing zal plaatsvinden in de eerste fase die in beginsel in september 2018 kan worden uitgevoerd, zodat met hedendaagse technische middelen mogelijk is dat het bosbestand met natuurwaarden op enkele uren tijd definitief verloren is. De zone in kwestie dient gelet op de aanwezigheid van de mopsvleermuis aangewezen, minstens te worden beschouwd als een speciale beschermingszone. Behalve de vaststelling dat één van de vier kraamkolonies van de mopsvleermuis aanwezig is in het projectgebied zelf, ontbreekt in de natuurtoets elke verdere bespreking van het mogelijk foerageergebied van de mopsvleermuis in en langs het projectgebied en een bespreking van de reeds vastgestelde kraamkolonie en andere mogelijke locaties voor kraamkolonies in de nabijheid van de windturbines. In het bos zelf is elke verstoring van de strikt beschermde mopsvleermuis en haar kraamkolonie ontoelaatbaar. Nergens wordt rekening gehouden met de impact van de aanlegwerken. Rekening houdend met een drempelwaarde van 1% van de bestaande sterfte in de populatie kan het jaarlijks of bijna jaarlijks optreden van slechts één aanvaringsslachtoffer al een betekenisvolle impact hebben op de populatie. Het kan niet ernstig worden betwist dat de verzoekende partij door het verwijderen van het bosbestand onherstelbare schadelijke gevolgen zal lijden. De verzoekende partij ontplooit haar activiteiten in het volledig Vlaams en Brussels grondgebied en heeft onder meer als maatschappelijke doelstelling het herstel en de ontwikkeling van de natuur, het behoud van in het wild voorkomende fauna en flora etc. De voorziene ontbossing en de niet onderzochte impact op de aanwezigheid van de mopsvleermuis met haar kraamkolonie raakt ontegensprekelijk aan deze doelstelling. Doordat de bestreden beslissing tevens de beschreven ontbossing inhoudt kan de verzoekende partij het resultaat van de vordering tot vernietiging niet afwachten.

2.

De verwerende partij betwist de hoogdringendheid van de vordering en stelt dat het inmiddels oktober 2018 is en niet met de werken werd begonnen en daartoe ook geen aanstalten wordt gemaakt. Indien niet in oktober wordt begonnen, dient onmiddellijk een jaar te worden gewacht vooraleer bomen kunnen worden gekapt. De door de verzoekende partij aangevoerde impact op de vleermuizen kan niet weerhouden worden om de vermeende hoogdringendheid te verantwoorden. De verwerende partij verwijst naar pagina 7 van de bij de aanvraag gevoegde vleermuisstudie en de op pagina 21 voorgestelde mitigerende maatregelen, tevens vastgesteld naar aanleiding van de uitgevoerde natuurtoets. Die mitigerende maatregelen werden uiteindelijk ook opgelegd in de bestreden beslissing. Op grond van die maatregelen wordt te allen tijde vermeden dat de vleermuispopulatie wordt aangetast, zelfs indien onmiddellijk met de werken zou worden gestart (*quod non*). Dat blijkt uitdrukkelijk uit de natuurtoets en de voorwaardelijk gunstige adviezen van het Agentschap Natuur en Bos en de afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning – en projecten van het departement Omgeving. De hoogdringendheid wordt in voorkomend geval niet aangetoond.

3.

De eerste tussenkomende partij betwist de hoogdringendheid eveneens. De verzoekende partij verduidelijkt volgens haar niet uitdrukkelijk uit welke elementen de hoogdringendheid moet blijken. De verwijzing naar de boomkapping en de voorziene fasering met mogelijke kappingen september 2018 kan geenszins volstaan. Ten eerste is het voor de eerste tussenkomende partij technisch onmogelijk om het kappen van bomen nog aan te vatten in september en oktober, vermits nog geen kapmachtiging is aangevraagd. Ten tweede moet een minimumtermijn van negen maanden worden doorlopen alvorens de windturbines effectief geleverd zouden kunnen worden. Dan volgt een testfase en dan pas is de effectieve ingebruikname aan de orde. De opdracht voor uitvoering van de werken dient nog te worden gegund aan een aannemer. Van een wezenlijke hoogdringendheid kan geen sprake zijn gezien het kappen van bomen niet mogelijk is zonder machtiging van het Agentschap voor Natuur en Bos, alsook moeten de werken nog worden gegund. Er bestaat geen enkele intentie in hoofde van de eerste tussenkomende partij om over te gaan tot uitvoering van de werken zonder de afloop van de vernietigingsprocedure af te wachten, wat de verzoekende partij niet aantoont. Verder kan niet worden ingezien hoe de interne werking van de Raad een vordering tot schorsing kan verantwoorden. De vordering tot schorsing lijkt op geen enkel concreet element te berusten. Ten derde werden de werken geenszins gestart, wat volgens de vergunning mogelijk was september 2018, er werd zelfs geen kapmachtiging aangevraagd. De eerste tussenkomende partij heeft verder geen belang bij de uitvoering van de bestreden beslissing zolang de procedure niet beslecht is omdat de financiële consequenties in geval van vernietiging voor haar te groot zijn. Er bestaat geen enkele intentie in hoofde van de eerste tussenkomende partij om over te gaan tot uitvoering van de werken zonder de afloop van de vernietigingsprocedure af te wachten. Bovendien blijkt uit rechtspraak van de Raad dat van de verzoekende partij wordt verwacht dat zij aantoont dat de aanvrager op korte termijn aanvang zal nemen met de werken, hetgeen niet wordt aangetoond. Het bestaan van een uitvoerbare vergunning is onvoldoende om daaruit hoogdringendheid af te leiden.

4.

De tweede tussenkomende partij weerlegt tevens de hoogdringendheid van de vordering en stelt meer bepaald dat de verzoekende partij geenszins aannemelijk maakt in welke mate de loutere aanwezigheid van vleermuizen een hoogdringend karakter vertoont. Zij verwijst naar pagina 21 van de bij de aanvraag gevoegde vleermuisstudie en de op pagina 23 voorgestelde mitigerende maatregelen en de gelijkaardige conclusie in de natuurtoets. Die mitigerende maatregelen worden dan ook uitdrukkelijk overgenomen in de bestreden beslissing, zodat te allen tijde wordt vermeden dat de vleermuispopulatie op enige wijze zou worden aangetast. Er is ook geen enkele reden om eraan te twifelen dat de mitigerende maatregelen afdoende zijn om te vermijden dat de windturbines enige impact op de vleermuizen zouden hebben. Er zijn immers talloze onderzoeken uitgevoerd die aantoonden dat er geen hoger sterftecijfer is rond windturbines en de kans op aanvaring als gevolg van de stilleggingsmodule met 97% afneemt. De verzoekende partij geeft op haar website zelf weer dat de stillegging van windturbines de aanvaringskans voor vleermuizen met 90% vermindert. De inplanting van de windturbines kan zelfs een positieve invloed uitoefenen op de aanwezige vleermuizen. Ook de hoogdringendheid die wordt aangevoerd ingevolge de vermeende schending van de natuurwaarden kan niet worden weerhouden, aangezien de oprichting van de windturbines een minimale invloed zal hebben op de natuur en de biotoopinname tot een minimum beperkt blijft. Zij verwijst daaromtrent naar pagina 11 van de bestreden beslissing. Die conclusie vindt ook steun in de lokalisatienota (pagina 20). Ook uit het advies van het Agentschap voor Natuur en Bos blijkt dat de biotoopinname beperkt blijft. Verder blijkt uit het advies van dat Agentschap dat de bossen die verdwijnen geen ecologische waarde hebben en de boscompensatie die wordt voorzien voldoende is om aan de ontbossing tegemoet te komen. De tweede tussenkomende partij stelt ten slotte dat zij geen werken zal uitvoeren en dus niet zal starten met de uitvoering van de werken tot wanneer de Raad uitspraak heeft gedaan over de ingestelde vernietigingsvordering, zodat de vordering tot schorsing geen nuttig effect heeft.

Beoordeling door de Raad

1.

De verzoekende partij die zich op hoogdringendheid beroept, moet, op grond van artikel 40, §3 DBRC-decreet, in haar verzoekschrift, ondersteund met de nodige overtuigingsstukken, een uiteenzetting geven van de redenen die aantonen dat de schorsing hoogdringend is gelet op de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing.

Volgens artikel 40, §1, 1° DBRC-decreet houdt de vereiste van hoogdringendheid onder meer in dat de verzoekende partij moet aantonen dat de behandeling van haar zaak onverenigbaar is met de behandelingstermijn van een vordering tot vernietiging. Meer in het bijzonder rust op de verzoekende partij de bewijslast om met voldoende concrete, precieze en aannemelijke gegevens aan te tonen dat de afhandeling van de vernietigingsprocedure te laat zal komen om de verwezenlijking van de aangevoerde nadelige gevolgen, die voor haar persoonlijk voortvloeien uit de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing, te voorkomen.

Er moet bovendien een oorzakelijk verband worden aangetoond tussen de aangevoerde nadelige gevolgen en de bestreden beslissing, zodat deze kunnen worden voorkomen door een schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing.

2.

De Raad stelt vast dat de tussenkomende partijen in hun verzoeken tot tussenkomst uiteenzetten dat zij niet de intentie hebben de omgevingsvergunning uit te voeren zolang de Raad geen uitspraak heeft gedaan over de vordering tot nietigverklaring van de verzoekende partij.

Op zitting van 6 november 2018 bevestigen de tussenkomende partijen die intentie.

3.

Gelet op voormelde verklaring van de tussenkomende partijen, dient de Raad dan ook vast te stellen dat de gevorderde schorsing op dit vlak doelloos is. De Raad kan de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing alleen bevelen wanneer dat voor de verzoekende partij een nuttig effect heeft. De Raad is van oordeel dat er geen hoogdringendheid voorhanden is.

In de mate dat de tussenkomende partijen hun belofte niet zouden nakomen of in de loop der tijd zouden verbreken, kan de verzoekende partij in elke stand van het geding opnieuw de schorsing van de tenuitvoerlegging vorderen.

Er is dan ook niet voldaan aan de in artikel 40, §1, 1° DBRC-decreet gestelde voorwaarde dat een bestreden vergunningsbeslissing alleen geschorst kan worden wanneer er hoogdringendheid wordt aangetoond. Deze vaststelling volstaat om de vordering af te wijzen.

B. Ernstige middelen

Aangezien de Raad in het vorige onderdeel heeft vastgesteld dat de verzoekende partij de hoogdringendheid niet aantoont, is een onderzoek naar de ernst van de middelen niet aan de orde.

BESLISSING VAN DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. De Raad verwerpt de vordering tot schorsing.
2. De uitspraak over de kosten wordt uitgesteld tot de beslissing over de vordering tot vernietiging.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel in openbare zitting van 20 november 2018 door de vijfde kamer.

De toegevoegd griffier,

De voorzitter van de vijfde kamer,

Bart VOETS

Pieter Jan VERVOORT